

ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ BAŞSAVCILIĞINA

İHBAR EDENLER :

1. İstanbul 2 Nolu Barosu Başkanlığı
2. Av. Yasin ŞAMLI
3. Av. Cüneyt YÜKSEL
4. Av. Niyazi PAKSOY
5. Av. Hatice AKKAYA
6. Av. Nurcan YANARDAĞ
7. Av. Kemal KAYA
8. Av. Ersin ALAKESE
9. Av. Menderes DEMİR
10. Av. Hizbullah Hikmetyar CEYLAN
11. Av. Ali Kasım TUNA
12. Av. Ömer Furkan ALPAY
13. Av. Muhammed Furkan AKINCI
14. Av. Remzi YEDİKARDEŞ
15. Av. Mustafa GÜRAN
16. Av. Ahmet TAYLAN
17. Av. Semih YÖRÜK
18. Av. Alper Kaan BORAN
19. Av. Ali KURT
20. Av. Ömer BOZOĞLU
21. Av. Asiye FİDAN
22. Av. Necati CEYLAN
23. Av. Namık AYHAN
24. Av. Figen ŞAŞTIM
25. Av. Hayrettin ALTUNCU
26. Av. Ali BAŞARAN
27. Av. Orhan AKTAŞ
28. Av. Abdullah İSLAMOĞLU

29. Av. Seyfullah YILMAZ
30. Av. Ahmet Faruk KURAN
31. Av. Çağrı KESEMEN
32. Av. Esmâ TÛTÛNCÛ
33. Av. Yurdal KILIÇER
34. Av. İrfan ASLAN
35. Av. Kâmil ÖZÇELİK
36. Av. Müzeyyen KARTI
37. Av. Melik İslam ŞEKER
38. Av. Recep DOĞAN
39. Av. Fatma ÇINAR
40. Av. Ümmü Gülsüm BİLEN
41. Av. Salih DÖĞÜCÛ
42. Av. Zekeriya SANCI
43. Av. Helin GÖRGÛL

Ve ekli dilekçede isim ve imzaları bulunan toplam 3061 Hukukçu

- ŞÛPHELİLER** : 1- Yitzak Hertzog (İsrail Cumhurbaşkanı)
2- Benjamin Netanyahu (İsrail Başbakanı)
3- Yariv Levin (İsrail Başbakan Yardımcısı)
4- Moşe Arbel (İsrail İçişleri Bakanı)
5- Yoav Gallant (İsrail Savunma Bakanı)
6- Gila Gamliel (İsrail İstihbarat Bakanı)
7- Itamar Ben-Gvir (İsrail Ulusal Güvenlik Bakanı)
8- Eli Cohen (İsrail Dışişleri Bakanı)
9- Herzi Halevi (İsrail Genelkurmay Başkanı)
10- Kobi Barak Kara (İsrail Kuvvetleri Komutanı)
11- Amir Eshel (İsrail Hava Kuvvetleri Komutanı)
12- Aluf Eli Sharvit (İsrail Deniz Kuvvetleri Komutanı)
13- Tespit Edilecek Diğer Şüpheliler

SUÇ _____: Soykırım suçu, insanlığa karşı suçlar ve savaş suçları.

TALEP KONUSU _____: Filistin toprağı olan Gazze'de, soykırım amacıyla, insanlığa karşı suç ve savaş suçu işlemiş olan yukarıda isimleri yazılı şüpheliler ve tespit edilecek diğer şüpheliler hakkında soruşturma başlatılması, yakalama ve gözaltı kararı çıkartılarak ifadelerinin alınması, yargılanmaları için dava açılması ve tutuklama talebiyle mahkemeye sevkleri, Roma Statüsüne göre kurulmuş olan Uluslararası Ceza Mahkemesinde yargılanmaları için gerekli işlemlerin yapılması talebimizdir.

SUÇ TARİHİ _____: 1948 yılında başlayıp, 7 Ekim 2023 tarihinden itibaren büyük kitlesel katliamlar şeklinde devam etmektedir.

I) MADDİ OLAYLAR

İsrail devlet yetkilileri, 1948 yılından itibaren işgal ettiği Filistin topraklarında, bugüne kadar birçok savaş suçu ve insanlığa karşı suç işlemiştir. İsrail, son olarak 7 Ekim 2023 tarihinde başlattığı saldırılarla, çoğunluğu çocuk ve kadın olan binlerce sivil Filistinliyi katletmiştir. İsrail Devlet yetkililerinin, insanlığa karşı suç ve savaş suçu niteliğindeki bu eylemlerinin nihai amacı Filistin halkının bölgedeki varlığına son vermektir. Yani İsrail, soykırım yapmaktadır. 1948 yılından bugüne süregelen en son 7 Ekim 2023 tarihinden bu dilekçenin yazıldığı 15.11.2023 tarihine kadar İsrail yöneticilerinin ve şüphelilerin işlediği sivil halkı hedef alan katliamları ve zulmü başka bir ifade ile tanımlamak hukuken mümkün değildir.

Soykırım, İsrail'in devlet politikası haline gelmiş durumdadır. Bu soykırım sürekli ve kesintisiz bir şekilde ambargo uygulayarak Filistinlilerin yaşamları için zaruri olan gıda, su, ilaç vb. ihtiyaçlarına ulaşmalarını engellemek, mülklerine zorla el koyarak onları göç etmeye zorlamak, hukuki dayanağı olmadan insanları tutuklamak, hapsedmek, işkence etmek, hastaneleri, ibadethaneleri yok etmek, silahlı saldırılarla, kimyasal silahlar da kullanmak suretiyle sivil insanları toplu şekilde öldürmek şeklinde gerçekleşmektedir. İsrail'in

bu eylemlerinin tarihi süreci, kesintisiz ve sistematik olması, özellikle sivillerin hedef alınması, saldırıyı yöneten şikayetçi olduğumuz failerin pervasızca kamuoyuna yaptığı açıklamalar dikkate alındığında nihai amacın Filistin halkının bölgedeki varlığına son vermek olduğu ve soykırım suçunun net olarak oluştuğu görülmektedir.

07.10.2023 tarihi itibarıyla İsrail güçleri, silahsız ve savunmasız sivil Gazze halkını havadan ve karadan hedef alarak bombalamaya başlamıştır. Bu dilekçenin hazırlandığı 15.11.2023 tarihi itibarıyla İsrail bombardımanlarında yaklaşık 15.000 sivil Filistin’li öldürülmüştür. Bunların yaklaşık 6000’ i çocuk, 4000’ i kadındır. Saldırılarda katledildiğini beyan ettiğimiz bu sayı ancak tespit edilebilen sayıdır. Yani enkaz altındaki ölüleri kapsamamaktadır. Gazze’nin büyük bir kısmının atılan bombalarla binalarının yıkılıp, şehrin enkaz haline dönüştürüldüğü düşünüldüğünde bu sayının çok daha fazla olduğu anlaşılmaktadır.

A. İSRAİL’İN İNSANLIĞA KARŞI SUÇ, SAVAŞ SUÇU VE SOYKIRIM TEŞKİL EDEN BU EYLEMLERİNİN KRONOLOJİK SIRALAMASI

1- 7-8 Ekim tarihlerinde basın ofisleri ve şirket bürolarının bulunduğu Filistin apartmanı bombalandı. İsrail savaş uçakları Er-Rimal semtinin Eş-Şüheda Caddesi’nde içinde bazı basın ofisleri ve şirketlerin bürolarının da yer aldığı 14 katlı Filistin apartmanını bombaladı. Filistin Stadyumu, Gazze’de bulunan İslam Milli Bankası ve Üretim Bankası vuruldu. Gazze’nin batısında bulunan El-Cela Caddesi’nde içinde bazı hukuk büroları ve ofislerin yer aldığı 14 katlı Vatan apartmanı da bombalandı. Gazze’deki BM okulu olan Mamounia Kız Lisesi’ne düzenlenen saldırıda okul kullanılamaz hale geldiği gibi okulun avlusunda da büyük çukurlar oluştu. Ayrıca aynı tarihlerde Filistin ticaret kulesindeki radyo merkezi ile Gazze’nin Han Yunus kentinde bulunan El-Emin Muhammed Camisi de vuruldu. (Bkz. Delil 1 numaralı klasör 4-8 nolu sayfalar, Delil 2 numaralı klasör 1-5 nolu sayfalar)

2- 9 Ekim tarihinde bölgeye gıda, elektrik ve yakıt akışı kesilerek Filistinli sivil halk tamamen abluka altına alındı. İsrail Savunma Bakanı Yoav Gallant, Gazze Şeridi'ne tam abluka uygulayacaklarını ve bölgeye elektrik, yiyecek ve yakıt sağlanmayacağını söyledi. Gazze'nin batısındaki El-Susi Camisi ve çevresi bombalandı. Aynı gün Magazi Mülteci Kampı ve Ahmed Yasin Camisi de bombalandı. Gazze'deki El-Yermuk Camisi bombalandı. İsrail Gazze kentinin batısındaki Eş-Şati mülteci kampına hava saldırısı düzenledi. Saldırı sonucu El Garbi Camisi ve çevresindeki birçok bina kullanılamaz hale geldi. İsrail sivillerin yaşadığı Cibaliye Mülteci Kampını bombaladı. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 8-14 nolu sayfalar, Delil 2 nolu klasör 6-10 nolu sayfalar)

3- 10 Ekim tarihinde İsrail Savunma Bakanı Yoav Gallant Filistinlilere "hayvan" benzetmesinde bulundu ve "İnsansı hayvanlarla savaşıyoruz ve ona göre hareket edeceğiz." dedi. Sivillerin bulunduğu ve Gazze şeridinin en prestijli bölgesi olan Er-Rimal mahallesi bombalandı. İsrail savaş uçakları Gazze Şeridi'nin Han Yunus kentinde bulunan belediye binasını bombaladı. Bombalamalarda ayrıca Gazze'deki Kızılhaç binası da hasar gördü. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 14-18 nolu sayfalar, Delil 2 nolu klasör 10-16 nolu sayfalar)

4- 11 Ekim tarihinde Gazze İslam Üniversitesi bombalandı. İsrail ordusu topçu atışlarıyla Lübnan'ın güneyindeki Sur kentine bağlı Dahayra beldesindeki bir cami ve bazı evleri hedef aldı. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 18-20 nolu sayfalar, Delil 2 nolu klasör 17, 19, 21 nolu sayfalar)

5- 12 Ekim tarihinde saldırılarda kullanılan fosfor bombalarının fotoğrafını çeken basın mensubu Ali Cadallah'ın evinin de bulunduğu sivillere yönelik saldırılar devam etti. Saldırıda Cadallah'ın babası ve kardeşleri de dahil ailesinden en az 8 kişi hayatını kaybetti. İsrail tarafından Eş-Şati Mülteci Kampı

bombalandı. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 21-22 nolu sayfalar, Delil 2 nolu klasör 22-24 nolu sayfalar)

6- 13 Ekim tarihinde Durra Çocuk Hastanesi'ne fosfor bombası atıldı. Bombalamanın ardından Gazze'deki Filistin Sağlık Bakanlığı hastanenin boşaltıldığını duyurdu. İsrail ordusu Gazze'deki yaklaşık 1,1 milyon sivil evlerini terk edip Güney'e gitmeleri için 24 saat süre verdi. Güneye doğru hareket eden yerinden edilmiş kişilerin oluşturduğu konvoy İsrail güçleri tarafından bombalandı. Saldırılarda en az 70 kişi hayatını kaybetti. Libya February televizyonunun Gazze muhabiri Enğam Advan İsrail saldırısında hayatını kaybetti. İsrail'in Lübnan sınırındaki basın mensuplarına yönelik saldırısında 1 gazeteci öldü, 5 kişi de yaralandı. Alma Şaab beldesinde gerçekleşen saldırıda Reuters haber ajansından kameraman İssam Abdullah öldürüldü. 3 gazeteci de yaralandı. İsrail'in Gazze dışındaki saldırılarında Batı Şeria'da 14, Doğu Kudüs'te 2 Filistinli öldürüldü. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 23-26 nolu sayfalar, Delil 2 nolu klasör 25-27 nolu sayfalar)

7- 14 Ekim tarihinde İsrail ordusu, Batı Şeria'nın çeşitli bölgelerinde 16 Filistinliyi öldürdü. Ayrıca İsrail, Gazze'nin kuzeyinde on binlerce hastanın tedavi gördüğü 22 hastanenin tahliye edilmesini istedi. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 26 nolu sayfalar, Delil 2 nolu klasör 28-33 nolu sayfalar)

8- 15 Ekim tarihinde İsrail El-Ehali Hastanesi'ni bombaladı. Bombalama sonucu hastanede ağır hasar meydana geldi. İsrail'in Gazze Şeridi'ne düzenlediği saldırılar sonucu bölgedeki rehabilitasyon ve protez hastanesi Hamed Bin Halife Al Sani de ağır hasar aldı. Aynı hastane 2021 yılında da İsrail'in saldırısına uğramış ve hasar almıştı. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 26-28 nolu sayfalar, Delil 2 nolu klasör 34, 35, 37, 38 nolu sayfalar)

9- 16 Ekim tarihinde bombardımanlara maruz kalan bölgelere giden acil servis ve sivil savunma ekiplerine İsrail ordusu tarafından saldırı düzenlendi. Cela Caddesi'nde yaralanan sivilleri taşıyan ambulans ve sivil savunma ekipleri İsrail uçaklarının hedefi oldu. İsrail ordusu, Lübnan sınırındaki

Zahajra kasabasına yasaklı fosfor bombalarıyla saldırdı. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 28-30 nolu sayfalar, Delil 2 nolu klasör 39-46 nolu sayfalar)

10- 17 Ekim tarihinde Gazze'deki El-Ehli Baptist Hastanesi İsrail tarafından bombalandı. İlk verilere göre 471 kişi hayatını kaybetti, 28'i ağır olmak üzere 342 kişi yaralandı. Olay sırasında hastanede hastaların dışında bombardımandan kaçarak binaya sığınan yüzlerce kişi bulunuyordu. Gazze'de El-Megazi Mülteci Kampı'nda BM'ye bağlı bir okul hedef alındı; saldırıda en az 6 kişi öldürüldü. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 31-33 nolu sayfalar, Delil 2 nolu klasör 47-53 nolu sayfalar)

11- 18 Ekim tarihinde İsrail ordusu, Nusayrat Mülteci Kampı'ndaki Aksa Şehitleri Camisine saldırdı. Saldırı bölgede geniş çaplı yıkıma ve ölümlere yol açtı. İsrail savaş uçakları, Gazze Şeridi'nin orta kesimindeki Nuseyrat Kampı'ndaki bir ekmek fırınına saldırdı. Saldırıda en az 2 kişi hayatını kaybetti. El Kuds Hastanesi yakınları ve Tel el Hava mahallesi yoğun şekilde bombalandı. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 34-42 nolu sayfalar, Delil 2 nolu klasör 54-58 nolu sayfalar)

12- 19 Ekim tarihinde İsrail'in Gazze Şeridi'nde yerinden edilen Filistinlilerin sığındığı tarihi Aziz Porphyrius Rum Ortodoks Kilisesi'ne düzenlediği saldırıda en az 20 kişi hayatını kaybetti, onlarca kişi yaralandı. Bölgede yaklaşık 1000 Hristiyan ve evi yıkılanlar korunmak için kiliseye ve bağlı binalara sığınmaktaydı. İsrail polisi Tulkarem kenti yakınlarındaki Nur Şems Mülteci Kampı'na baskın düzenledi. Baskın sırasında patlama meydana geldi; 8 Filistinli hayatını kaybetti, en az 10 Filistinli gözaltına alındı. Gazze'nin güney kesimindeki Han Yunus Mülteci Kampı'nda UNRWA'ya ait okul vuruldu. Evlerini terk etmek zorunda kalanların sığındığı UNRWA okuluna yönelik saldırıda ölenler ve yaralananlar oldu. İsrail sivillerin yaşadığı Cibaliye Mülteci Kampını bombalamaya devam etti. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 42-50 nolu sayfalar, Delil 2 nolu klasör 59-60, 77-78 nolu sayfalar)

13- 21 Ekim tarihinde İsrail Gazze'deki Nusayrat Mülteci Kampında bulunan pazar bölgesinin girişindeki çarşıya havadan saldırdı. İsrail Ordu Sözcüsü Avichay Adraee, Refah Sınır Kapısı'ndan Gazze'nin güneyine gıda, ilaç ve su nakliyatının yapıldığını ancak yakıt girişine izin verilmeyeceğini söyledi. Halbuki yakıt Gazze'de yaşayan Filistinlilerin yaşamını sürdürmesi için hayati öneme sahip bir emtiadır. Jeneratör ve hastaneler için yakıtı ihtiyaç duyulmaktadır. Endonezya Hastanesi'nde yakıt ulaşmamasından dolayı elektrikler kesildi. Elektrik kesilen hastanede cep telefonu ışığında tedaviler yapılmaya çalışıldı. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 53-56 nolu sayfalar, Delil 2 nolu klasör 63 nolu sayfa)

14- 22 Ekim tarihinde İsrail savaş uçakları, Gazze Şeridi'nin Han Yunus kentinde yerlerinden edilmiş ailelerin kaldığı okulu vurdu. Okulda yerlerinden edilmiş çok sayıda aile kalıyordu. Cenin Mülteci Kampı'nın Ed-Demc Mahallesi'nde bulunan El-Ensar Camisi İsrail uçaklarınca bombalandı; saldırıda 2 kişi hayatını kaybetti. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 57-62 nolu sayfalar, Delil 2 nolu klasör 64 nolu sayfa)

15- 23 Ekim tarihinde Gazze Şeridi'nin kuzeyindeki Endonezya Hastanesinde yakıtın tamamen bitmesi sonucu elektrikler kesildi. İsrail, Endonezya Hastanesinde yakıtın bitmesi sebebiyle elektrik kesintisine neden oldu ve hastanelerdeki hasta ve yaralıların ölümüne sebebiyet verdi. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 63 nolu sayfa, Delil 2 nolu klasör 65 nolu sayfa)

16- 24 Ekim tarihinde İsrail'in saldırılarının yanı sıra Gazze Şeridi'ne uyguladığı abluka, elektrikli kesmesi, yakıt ve çeşitli malzemelerin girişini engellemesi nedeniyle bölgedeki bütün hastanelerin çalışmaları aksamaktadır. Gazze'nin Han Yunus kentindeki Nasır Hastanesi'ndeki diyaliz bölümünde tedavi gören hastalar, elektrik krizi ve ilaç yoksunluğundan dolayı gerekli tedaviden mahrum kalmakta, bu durum hasta ve yaralıların ölümüne neden olmaktadır. İsrail ordusunun saldırılardan kaçarak Gazze Şeridi'nin Han Yunus kentindeki Birleşmiş Milletler Filistinli Mültecilere Yardım Ajansı'na (UNRWA) bağlı bir kampa sığınan Filistinliler, zor şartlar altında hayatlarını sürdürmektedir. Gazze'deki

Sağlık Bakanlığında yapılan açıklamada, çok sayıda uyuz, ishal, su çiçeği, cilt hastalıkları ve bronşit gibi hastalıkların tespit edildiği duyuruldu. Gazze Şeridi'nde bir günde sağlık ocaklarında çoğu çocuk olmak üzere 3 bin 150 salgın hastalık vakasının tespit edildiği bildirildi. İçme ve günlük kullanım suyunun yetersizliği ile kişisel temizlik ihtiyacının karşılanamadığına vurgu yapılan açıklamada barınma merkezlerindeki büyük kalabalıklar nedeniyle salgın hastalıkların hızla yayıldığı ifade edilmektedir. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 63-64 nolu sayfalar, Delil 2 nolu klasör 66-69 nolu sayfalar)

17- 25 Ekim tarihinde İsrail savaş uçakları gece saatlerinde Gazze Şeridi'ndeki Cela Caddesi'ndeki Hıttin Camisi'ni bombaladı. İsrail ordusunun abluka altındaki Gazze Şeridi'nin orta kesiminde yer alan El-Megazi Mülteci Kampı'nda bir fırını vurması sonucu 10 kişinin hayatını kaybettiği bildirildi. Gazze'deki hükümetin Basın Ofisi Başkanı Selame Maruf, yaptığı yazılı açıklamada, İsrail savaş uçaklarının, Birleşmiş Milletler Yakın Doğu'daki Filistin Mültecilerine Yardım ve Bayındırlık Ajansı (UNRWA) tarafından un tedariki yapan tek fırın Megazi'yi hedef aldığını ifade etti. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 65-66 nolu sayfalar, Delil 2 nolu klasör 70 nolu sayfa)

18- 27 Ekim tarihinde Filistin resmi haber ajansı Wafa'nın haberine göre, Gazze Şeridi'nin batısındaki Şatı Mülteci Kampı'ndaki El-Ebyad Camisi'ne düzenlenen hava saldırısı sonucu ölen ve yaralananlar oldu. Birkaç füzeyle hedef alınan El-Ebyad Camisi yıkıldı. Filistin Telekomünikasyon Şirketi, İsrail'in abluka altındaki Gazze Şeridi'nde çok yoğun saldırıları nedeniyle sabit hat, cep telefonu ve internet iletişim hizmetlerinin tamamen kesildiğini duyurdu. Şirket tarafından yapılan yazılı açıklamada, "Son bir saatteki yoğun bombardıman, Gazze'yi dış dünyaya bağlayan tüm uluslararası kanalları yok etti." denildi. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 66-67 nolu sayfalar)

19- 28 Ekim tarihinde İsrail gece yarısı düzenlediği hava saldırılarında Şifa ve Endonezya hastanelerinin çevresi ile Gazze Şeridi'ndeki Bureyc Mülteci Kampı'nı hedef aldı. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 67 nolu sayfa, Delil 2 nolu klasör 71-73 nolu sayfalar)

20- 29 Ekim tarihinde İsrail abluka altındaki Gazze Şeridi'nin güneyinde yolcu otobüsünü hedef aldığı saldırıda, çok sayıda insan öldü. Birçok insanda yaralandı. Gazze'deki İçişleri Bakanlığı'ndan yapılan yazılı açıklamada, İsrail'in abluka altındaki Gazze Şeridi'nin güneyinde 10. Cadde'de sivilleri taşıyan bir otobüsü bombaladığı kaydedildi. İsrail ordusunun, abluka altındaki Gazze Şeridi'ndeki Nuseyrat Mülteci Kampı'na düzenlediği saldırılar sonucu Bilal Bin Rabah Camisi tamamen yıkıldı ve çevresindeki birçok bina ağır hasar gördü; saldırıda 10'a yakın çocuk da hayatını kaybetti. İsrail savaş uçakları, abluka altındaki Gazze Şeridi'nde bir camiye daha bombaladı. İsrail savaş uçaklarının, Gazze Şeridi'nin kuzeyindeki Beyt Lahya'da Muhammed Fatih Camisi'ne hava saldırısı düzenlediği belirtildi. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 68-69 nolu sayfalar)

21- 30 Ekim tarihinde İsrail savaş uçakları, Gazze'ye düzenlediği hava saldırısında Filistin Kızılayı'na ait tesis ve depoları vurdu, saldırı sonrası tesis ve depolar kullanılamaz hale geldi. Vurulan depolardan Refah Sınır Kapısı'ndan sınırlı sayıda getirilen insani yardım malzemelerinin dağıtımı yapılıyordu. Gazze'deki Sağlık Bakanlığı Sözcüsü Eşref el-Kudra, İsrail ordusunun Gazze Şeridi'nin kuzeyindeki Endonezya Hastanesinin yakın çevresini vurduğunu ve hastanenin zarar gördüğünü belirtti. "İsrail, Endonezya Hastanesinin bitişiğini vurdu" diyen Kudra, saldırıda hastanede ciddi hasarın meydana geldiğini belirtti. İsrail ordusu, Gazze'de Cibaliye Mülteci Kampı'na hava saldırısı gerçekleştirdi. Saldırıda ilk belirlemelere göre çoğu çocuk 10 kişi yaşamını yitirdi, 27 sivil yaralandı. Cenin kentine 100 askeri araçla farklı noktalardan giriş yapan İsrail askerleri İbni Sina Hastanesi'ni abluka altına aldı. Çevredeki binaların çatılarına yerleştirilen İsraili keskin nişancılar, baskına karşı koyan Filistinlilere gerçek mermilerle ateş açtı. İsrail güçlerinin Cenin baskınında 4 Filistinli öldürüldü, ikisi ağır olmak üzere 5 Filistinli yaralandı. Filistin Kızılay'ı, İsrail'in abluka altındaki Gazze Şeridi'ne yönelik saldırılarında bir ambulansı hedef aldığını ve aracın kullanılamaz hale geldiğini duyurdu. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 69-73 nolu sayfalar, Delil 2 nolu klasör 74 nolu sayfa)

22- 31 Ekim tarihinde İsrail uçakları, Gazze Şeridi'nde kanser hastalarına yönelik tek hastane olan Türk-Filistin Dostluk Hastanesinin üçüncü ve son katını bombalayarak ciddi hasara yol açtı. Gazze kentinin güneyinde yer alan Tel El-Hava bölgesinde aralıksız devam eden İsrail'in saldırıları Ortodoks Kültür Merkezi binasını hedef aldı; bina yerle bir oldu. Cibaliye Mülteci Kampı'na İsrail ordusunun düzenlediği saldırıda ilk belirlemelere göre 100 kişi öldü. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 73-75 nolu sayfalar, Delil 2 nolu klasör 75 nolu sayfa)

23- 1 Kasım tarihinde İsrail güçlerinin, Cenin'deki baskınında 2 kişi, Tulkerim kentinde de engelli bir yaşlı Filistinli öldürüldü. İsrail ordusunun abluka altındaki Gazze Şeridi'nin kuzeyindeki Cibaliya Mülteci Kampı'na son 24 saatte düzenlediği ikinci bombardımanda onlarca kişi öldü ve yaralandı. İsrail ordusu Cibaliya Mülteci Kampı'nda çok sayıda kişinin yaşadığı Felluce Mahallesi'ni havadan bombaladı. Saldırıda bölgedeki binaların yıkılması sonucu onlarca ölü ve yaralı olduğu belirtildi. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 75-77 nolu sayfalar)

24- 2 Kasım tarihinde İsrail ordusunun Gazze'de, Birleşmiş Milletler (BM) Yakın Doğu'daki Filistinli Mültecilere Yardım ve Bayındırlık Ajansına ait (UNRWA) okulunun çevresine düzenlediği saldırıda en az 5 kişi öldü. İsrail ordusunun abluka altındaki Gazze Şeridi'nde yer alan Bureyc Mülteci Kampı'nı hedef aldığı hava saldırısında 15 Filistinlinin öldüğü belirtildi. Sivil savunma ekiplerinin İsrail'in Bureyc Kampı'ndaki bir yerleşim alanını bombalaması sonucu 15 cansız bedene ulaşıldı; onlarca kişi yaralandı. Evlerin enkazı altında çok sayıda kişinin olduğu, ekiplerin onları kurtarmak için çalışmalarına devam ettiği bildirildi. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 77-78 nolu sayfalar)

25- 3 Kasım tarihinde İsrail, Şifa hastanesinin giriş kısmında bulunan ve Refah kara geçişine ulaşmak için güneye gitmeye hazırlanan ambulans konvoyunu hedef aldı. Saldırı sonucu 13 Filistinli hayatını kaybetti, 26 Filistinli de yaralandı. İsrail askerleri, Gazze sahil şeridinden İsrail'in "güvenli" dediği güneye yürüyerek giden çocuk ve kadınların da bulunduğu çok sayıda Filistinliyi öldürdü. İsrail ordusu Cibaliya Kampı'nda BM'ye ait okulun çevresini vurdu. Bölgeden alevler yükseldi. Okula sığınan siviller alanı terk etmek zorunda kaldı. İsrail, Tel El-Heva bölgesi ile Filistin Kızılay'ına bağlı Kudüs Hastanesi

çevresine şiddetli saldırılar düzenledi. Hastaneye sığınan Gazzelilerden bombardıman nedeniyle ölenler ve yaralananlar oldu. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 78-95 nolu sayfalar)

26- 4 Kasım tarihinde Gazze Şeridi'nin kuzeyindeki Cibaliya Mülteci Kampı'nda yerinden edilmiş binlerce Filistinliyi barındıran El-Fahura Okuluna yönelik saldırı düzenlendi. Saldırıda 15 kişi hayatını kaybetti. Gazze'nin batısındaki Nasr Çocuk Hastanesinin girişi bombalandı; saldırıda ölen ve yaralananlar oldu. İsrail, halkın tek elektrik kaynağı olan güneş panellerini ve Gazze'deki El-Vefa Hastanesinin ana elektrik jeneratörünü de hedef alarak hizmet dışı bıraktı. Gazze'de binlerce öğrencisi bulunan El Ezher Üniversitesi bombalandı. İsrail, Gazze Şeridi'nin güneyinde, Ali bin Ebi Talib ve El-İsticabe camilerini hedef aldı. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 96-103 nolu sayfalar)

27- 5 Kasım tarihinde İsrail sivillerin yaşadığı Bureyc ve Cibaliye kamplarını vurdu. Saldırıda çok sayıda can kaybı meydana geldi. İlk belirlemelere göre 20 kişi hayatını kaybetti onlarca kişi de yaralandı. İsrail Gazze Şeridi'nin orta kesimlerindeki el-Megazi Mülteci Kampı'na saldırı düzenledi. Saldırıda, çoğu kadın ve çocuklardan oluşan 51 kişi hayatını kaybetti ve çok sayıda kişi yaralandı. İsrail ordusu, abluka altındaki Gazze Şeridi'nde El-Ketibe bölgesine düzenlediği saldırı ile Şeyh Zayid Al Nahyan Camisini vurdu. İsrail ordusu, abluka altındaki Gazze Şeridi'nde bulunan Al Kateeba camisini ve çevresini vurdu. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 103-109 nolu sayfalar)

28- 6 Kasım tarihinde Şati kampındaki içme suyu deposu İsrail tarafından bombalandı. Sivillerin en temel ihtiyaçlarına erişimi, bir kez daha büyük darbe aldı. İsrail el-Megazi Mülteci Kampı'nın girişindeki bir binaya da saldırı düzenledi. İsrail, Gazze'deki Şifa Hastanesi'ne ait bir binanın çatısındaki güneş panellerini hedef aldı. İsrail ordusu abluka altındaki Gazze'deki Rantisi Hastanesi'nin su tanklarını ve güneş enerjisi panellerini hedef aldı. İsrail, Nasr Çocuk Hastanesi, Ruh Sağlığı Hastanesi ve Göz Hastanesini de hedef aldı. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 110-115 nolu sayfalar)

29- 7 Kasım tarihinde Birleşmiş Milletler (BM), İsrail'in yoğun saldırıları altındaki Gazze Şeridi'nin kuzeyinde BM'ye ait bir okulun doğrudan hedef alınması sonucu 1 kişinin öldüğünü, 9 kişinin de yaralandığını duyurdu. Refah kentindeki Şebbura Mülteci Kampı'nda el-Hamayde ailesinin evini hedef alan İsrail uçakları, biri kadın 5 kişiyi öldürdü. Gazze'nin Han Yunus kentindeki El Astal ailesine ait bir binaya düzenlenen saldırıda birçok Filistinli öldü ve yaralandı. Ayrıca Deyr el-Belah bölgesindeki sivil yerleşim alanları bombalandı. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 116-117 nolu sayfalar, Delil 2 nolu klasör 79, 80, 83, 84, nolu sayfalar)

30- 8 Kasım tarihinde İsrail hava saldırıları, Gazze'nin Nusayrat Mülteci Kampı, Şeyh Zayid Konutları, Tel el-Heva bölgelerinde yoğunlaşırken, Şatı Mülteci Kampı ise hava saldırılarının yanı sıra topçu atışlarının da hedefi oldu. Nusayrat Mülteci Kampı'ndaki Vehbe Ailesi'nin evini hedef alan İsrail'in hava saldırısı sonucu, çok sayıda Filistinli hayatını kaybetti. Gazze'nin kuzeyinde Endonezya Hastanesi yakınlarındaki Şeyh Zayid Konutları da İsrail savaş uçaklarının hedefi oldu. Şatı Mülteci Kampı ve Muhabarat Konutları yakın çevresi, aydınlatma fişekleriyle eş zamanlı olarak İsrail savaş uçakları ve topçularının roket ve bombalarıyla gece boyu bombalandı. Gazze'de, Şehd kentinin güneybatısında bulunan Tel el-Heva Mahallesi'ndeki sivillerin oturduğu evler İsrail savaş uçaklarının bombardımanına maruz kaldı. Saldırılarda ölü ve yaralıların olduğu ifade edildi. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 118 nolu sayfa, Delil 2 nolu klasör 85-89 nolu sayfalar)

31- 19 Ekim 2023 tarihinde Gazze Şeridi'ndeki hükümetin Medya Ofisi yaptığı yazılı açıklamada İsrail saldırılarında Gazze'de 7 Ekim'den bu yana öldürülenlerin sayısının 6 bin 150'den fazlasının çocuk, 4 binden fazlasının kadın olmak üzere 14 bin 854'e yükseldiğini açıkladı. Saldırılarda %75 i kadın ve çocuk olmak üzere yaralananların sayısının da 36 bini aştığı belirtildi. (Bkz. Delil 1 nolu klasör 50-53 nolu sayfalar, Delil 2 nolu klasör 61-62 nolu sayfalar)

B. TANIK İFADELERİ

İsrail'in Gazze'ye gerçekleştirdiği bombalı saldırılarda Gazze'de yaralanan bazı kişiler tedavi için Türkiye'ye gelmiştir. Bu yaralılar ile hastanede irtibat kurularak İsrail'in Gazze'de işlediği soykırım, insanlığa karşı suç ve savaş suçlarına dair şahitlikleri sorulmuştur. Yaralıların beyanları noter huzurunda alınarak noter tarafından tasdik edilmiştir. Bu yaralılar MUSTAFA AL ASTAL (Ankara 54. Noterliği 40556), KHIDIR ABU NADA (Ankara 54. Noterliği 40557), KHAWLA SAADALDIN (Ankara 54. Noterliği 40559), İBRAHİM AMMARA (Ankara 54. Noteri 40558) ve RIDVAN ABDULGAFUR'dır. (Ankara 54. Noterliği 40555 yevmiye numaralı)

Ayrıca bu yaralıların akrabası veya tanıdığı olan ve halen Gazze'de yaşayan kişilerle irtibat kurularak onların da İsrail'in Gazze'de işlediği soykırım, insanlığa karşı suç ve savaş suçlarına dair şahitlikleri sorulmuştur. Noter huzurunda alınan beyanlar yine noter tarafından tasdik edilmiştir. (Bkz. Tanık İfadeleri)

II) ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİNİN YETKİSİ

İsraili yetkililere atfedilen suçlar; Uluslararası Ceza Mahkemesi Ön Yargılama Dairesi'nin ICC-01/18-143 sayı ve 5 Şubat 2021 tarihli kararı uyarınca, Roma Statüsünün 12/2-a Maddesi kapsamında "Devlet" olarak kabul edilen ve Statüye Taraf Devlet olması nedeniyle kendi kaderini tayin etme hakkına sahip olan Filistin topraklarında işlenmesi sebebiyle Mahkemenin yer bakımından yargı yetkisine ve görev alanına girmektedir. **Nitekim UCM Ön Yargılama Dairesinin bu hususa ilişkin Kararı¹ duruma açıklık getirmektedir.** Söz konusu kararda çoğunluk, BM Genel Kurulu'nun Filistin'in "üye olmayan bir gözlemci devlet" olduğuna karar vermesi nedeniyle, Filistin'in Roma Statüsüne katılma

---

¹ Situation in the State of Palestine, ICC-01/18-143 (Majority), ICC-01/18-143-Anx1 (Partly Dissenting Opinion of Judge Péter Kovács), ICC-01/18-143-Anx2 (Partly Separate Opinion of Judge Perrin de Brichambau), Decision on 'the Prosecution request pursuant to article 19(3) for a ruling on the Court's territorial jurisdiction in Palestine,' Pre-Trial Chamber I, International Criminal Court, (Feb. 5, 2021).

kapasitesine sahip olduğu kanaatindedir.² Bu sebeple de taraf bir devlettir.³ Taraf bir devlet olarak, UCM'nin yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin bölgesel ön şartı yerine getirecek şekilde *ipso facto* bir devlettir.⁴

Filistin'in katılımının geçerliliği ve katılım ile devlet olma arasındaki bağlantı konusunda Genel Kurul görüşmüştür.⁵ Filistin'in genel uluslararası hukuka göre bir devlet olup olmaması konuyla ilgili değildir.⁶ Çoğunluk, Roma Statüsü metnini⁷ ve onun konu ve amacını, bölgesel yargı yetkisinin salt katılımdan, yani taraf devlet olmaktan kaynaklanması gerektiği şeklinde yorumlamıştır.⁸ Aksi takdirde katılımın etkisiz olacağını söylemiştir.⁹

Çoğunluğa göre, Mahkemenin cezai yargı yetkisine sahip olduğu bölge, Birleşmiş Milletler'in Filistinlilerin kendi kaderini tayin hakkı anlayışına uygun olarak Genel Kurul tarafından belirlenmiştir.¹⁰ Burada çoğunluk, Roma Tüzüğü'nün uluslararası insan haklarına uygun olarak yorumlanması gerektiği fikrinden yola çıkmıştır. Ve kendi kaderini tayin etmek bir insan hakkıdır.¹¹ Dolayısıyla UCM'nin Filistin'de işlenen suçlara yönelik yargı yetkisi mevcuttur.

Uluslararası Ceza Mahkemesinin kişiler bakımından mahkeme yetkisine giren suçlarla ilgili olarak; suçu bizzat işleyen, işlenmesini emreden, isteyen ya da özendiren, suçun işlenmesine yardımcı ya da ortak olan ya da herhangi bir biçimde suçun işlenmesine ya da teşebbüsüne katılan kişileri yargılama yetkisine sahip olduğu gözetildiğinde Devlet Başkanı, Hükümet Başkanı ve Hükümet üyesi olmak dahil resmî görevde olmak, Mahkeme'nin yetkisini kaldırmaz. Yine Askerî lider ya da üst düzey yöneticilerin emir ya da

---

² Majority, 98.

³ Id. 99–100.

⁴ Id. 102, 103, 109, 112.

⁵ Id. 108.

⁶ Id. 102, 103, 106, 111.

⁷ Id. 193.

⁸ Id. 111.

⁹ Id. 102, 106.

¹⁰ Id. 116–118.

¹¹ Id. 119, 122, 123.

otoritesi altındaki kişilerin anılan üstlerinin bilgisi dahilinde ya da bilgisi dahilinde olması gereken durumlarda, eğer anılan üst gerekli ve makul engelleyici önlemler almadıysa, bu üstler de kişisel olarak cezaî açıdan sorumlu tutulmalıdır. Bu nedenle somut olaylarda İsrail yetkililerinin fütursuzca yaptığı bu katliama konu Uluslararası Ceza Mahkemesi görev alanına giren bu suçlar yönünden failerin Uluslararası Ceza Mahkemesinde yargılanması için gerekli işlemlerin yapılmasını talep etmek insanlık onuru, haysiyeti, insanlığın geleceği ve adalet için zaruri olmuştur.

22 Mayıs 2018 tarihinde Filistin Devleti Hükümeti, Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne başvuruda bulunmuştur. Bu başvuru Filistin'in İsrail uyruklu sivil ve askerlerin işlediği insanlığa karşı suçlar ve savaş suçlarıyla ilgili Mahkeme'ye yaptığı dördüncü başvuru olmuştur. UCM Savcısı'nın sevkiyle Ön Yargılama Dairesi tarafından 5 Şubat 2021'de verilen kararda, Filistin tarafının başvurusunda bahsi geçen topraklarda Mahkeme'nin yargılama yapmaya yetkili olduğuna ancak üç yıl sonra hükmedebilmiştir.

Savcı'nın, adil, tarafsız ve bağımsız şekilde soruşturmanın yürütüleceğine dair açıklaması ile birlikte bu gelişme, işgal altındaki Kudüs, Gazze ve Batı Şeria'da 2014'ten beri işlenen ve işlenmekte olan suçların UCM tarafından yargılanmasının önünü açması bakımından oldukça önemlidir.

Ancak soruşturmanın hızla yürütülmemesi, İsraili yetkililerin diledikleri uluslararası suçları işleme özgürlüğüne sahipmiş gibi hareket etmelerine yol açmaktadır. Halbuki UCM Savcısı Sayın Karim Asad Ahmad Khan'ın Putin'i kast ederek söylediği gibi *"Kimse soykırım, insanlığa karşı suç veya savaş suçları işleyip de cezasız kalacağını düşünmemelidir."*

UCM, 24 Şubat 2022'de başlayan Rusya'nın Ukrayna saldırısında kısa sürede soruşturma süreci başlatmış, Yakalama kararı çıkarmıştır. Aynı etkinlikteki bir soruşturmayı 7 Ekim 2023'te başlayan İsrail'in Gazze saldırısı sorumluları için yürütmesi insani drama engel olabilecektir.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME

1) İSRAİL'İN SOYKIRIM SUÇU TEŞKİL EDEN EYLEMLERİ ve İHLAL ETTİĞİ HUKUK KURALLARI:

Roma Statüsü Madde 6: Soykırım

“Bu tüzüğün amaçları bakımından “soykırım”, ulusal, etnik, ırki ya da dini bir grubu kısmen veya tamamen yok etmek amacıyla gerçekleştirilen aşağıdaki eylemleri kapsamaktadır:

- (a) grup üyelerini öldürmek;*
- (b) grup üyelerine ciddi bedensel ya da ussal zarar vermek;*
- (c) fiziksel olarak kısmen ya da tamamen yok etmek kastıyla, grubu ağır yaşam koşullarına maruz bırakmak;*
- (d) grup içinde doğumları önlemeye yönelik tedbirler koymak;*
- (e) grup içindeki çocukları zorla bir başka yere nakletmek”*

İsrail'in eylemleri, Roma Statüsünün 6. Maddesi kapsamındaki unsurları taşıdığından soykırım suçunu teşkil etmektedir. Şöyle ki;

1) İsrail'in Ulusal, Etnik, Irki ya da Dini bir grubu yok etmek kastıyla Sivil Filistinlileri Öldürmesi, bedensel zarar vermesi: (Roma Statüsü Madde 6/ab)

İsrail, 7 Ekim 2023 tarihinden dilekçemizin yazıldığı tarihe kadar 12 binden fazla hava saldırısı yapmış, 120 binden fazla sivil konutu yok etmiş, ekmek ve su sırasında bekleyen çocukları hedef almış, hastanelerdeki hasta kadın ve çocukları bombalamış, binlerce sivil toplu olarak yok edilmiştir. Yukarıda da ifade ettiğimiz şekilde, bu dilekçenin yazıldığı zamana kadar hayatını kaybeden sivil sayısı 15.000 civarında olup, bunların yaklaşık 10.000'i çocuk ve kadındır. Yaralı sayısı 36 bindir. İsrail'in bölgede görev yapmak isteyen basın mensuplarını ve insani yardım kuruluşlarını da hedef alması sebebiyle tam sayıya ulaşmak mümkün değildir. Sivil kayıpların bu sayıların kat kat üstünde olması kuvvetle

muhtemeldir. İsraili yetkililer 17 Ekim 2023 günü insanlık tarihinin en karanlık, vicdan sızlatan eylemlerinden birine imza atmış, çoğunluğu kadın ve çocuklardan oluşan insanların, güvenli olduğunu düşünerek sığındıkları El Ehli hastanesini bombalamak suretiyle tam sayı belli olmamakla birlikte çoğu çocuklardan oluşan 600'den fazla insanı katletmiş, binlerce insanı yaralamıştır. Medyada, gün boyu birçok kişinin cansız bedeni görüntülenirken, Filistin Sivil Savunma Sözcüsü Mahmud Basal saldırı sonrası yaptığı açıklamada, **“bu gece yaşananlar her anlamıyla soykırımdır. Suskunum.”** ifadesini kullanarak dünya tarihinde eşi benzeri görülmemiş bu vahşetin boyutunu ortaya koymuştur.

Uluslararası hukuk literatüründe “sivil nüfus” nüfusun genel karakterini tanımlamaktadır. Grupta silahlı polis veya izole edilmiş askerler bulunsa bile, nüfus yine de “sivil” olarak kabul edilir. İsrail’in sivillerin arasında Hamas mensuplarının olduğu ve saldırılarının onlara yönelik olduğu argümanları hukuken geçerli değildir. Zira uluslararası hukuka göre; bir nüfus içinde direniş grubu üyelerinin veya silahlarını bırakmış eski savaşçıların ve diğer sivil olmayanların varlığı, nüfus “ağırlıklı olarak sivil” olduğu sürece, o nüfusun sivil karakterini değiştirmez. Yine İsrail’in argümanlarının aksine işlemiş olduğu suçlarda askeri zorunluluk yoktur. Kaldı ki uluslararası hukuka göre sivillerin hedef alınmasında mutlak bir yasak vardır. İsraili yöneticiler, soykırıma yönelik politikaları uyarınca sivil nüfusa yönelik saldırıları aktif olarak teşvik etmekte ve cesaretlendirmektedir.

1949 tarihli Cenevre Sözleşmelerine ek 1977 tarihli 1. Protokol’ün 51 (6). Maddesi uyarınca misillemeler yoluyla sivil halka ya da sivillere karşı saldırılar yasaklanmıştır. İsrail bu kurala asla uymamakta, bu kuralı bir günde defalarca ihlal etmektedir.

İsrail Devlet yetkilileri ve askeri yetkililer gerçekleştirdikleri eylemlerin sivil nüfusa karşı saldırı olduğunu bilerek gerçekleştirmektedirler. İsrail devletinin bombalama eylemlerinin açıkça sivilleri hedef alması, şikayetçi olduğumuz failerin beyanatlarında hedef aldığı sivilleri “hayvan” olarak

nitelendirmesi bu eylemlerin **Roma Statüsü Madde 6/a-b** kapsamında soykırım olduğunu göstermektedir. Nitekim, şikayetçi olduğumuz failerin motivasyonu, dini ve ırki olarak hayvan olarak gördükleri, insan olarak görmedikleri Filistin halkını yok etmektir. İsrail Savunma Bakanı Yoav Gallant Gazze halkını insan gibi görmediklerini açıkça deklare etmiş ve yaptığı açıklamada Filistinlilere **"hayvan"** benzetmesinde bulunarak **"İnsansı hayvanlarla savaşıyoruz ve ona göre hareket edeceğiz"** diyerek Gazze halkı özelinde tüm Filistin halkına devlet olarak bakış açılarını açıkça ortaya koymuştur.

1948 tarihli Soykırım Suçunun Önlenmesine ve Cezalandırılmasına Dair Sözleşme'nin 2. maddesinde soykırım oluşturan eylemler düzenlenmiştir. Buna göre; ulusal, etnik, ırksal veya dinsel bir grubun kısmen veya tamamen ortadan kaldırılması amacıyla grup üyelerinin öldürülmesi soykırım fiilini oluşturur. İsrail, nefret politikalarının bir ürünü olarak gerçekleştirdiği eylemlerde soykırım işlemektedir. İsrail Cumhurbaşkanı'nın *"Gazze'de sivil yok hepsi Hamas"*; İsrail Savunma Bakanı'nın *"biz insansı hayvanlarla mücadele ediyoruz"*; İsrail Hükümetinde aktif görev yapan Bakan'ın *"nükleer silah kullanabiliriz"* yönündeki tehdidi *"Yok Etme"* kastı ile hareket ettiklerini açıkça ortaya koymaktadır. İsrail, sistematik bir şekilde yok etme kastı altında Filistinlileri hedef almaktadır. Bu eylemler 1948 tarihli Soykırım Suçunun Önlenmesine ve Cezalandırılmasına Dair Sözleşmeye göre de soykırım teşkil etmektedir.

İsrail askerleri eylemleriyle bu suçu işlerken, İsrail devlet yetkilileri konumları ve yetkileri gereği direktif ve talimatlarıyla soykırım cinayetlerine bil fiil fail olarak katılmıştır. Bu nedenle bireysel olarak sorumludurlar.

2) İsraili yetkililerin Tamamen Yok Etmek Kastıyla Filistin Halkını Ağır Yaşam Koşullarına Mahkûm etmesi: (Roma Statüsü 6/c)

İşgalci İsrail, bir yandan bu saldırıları düzenlerken bir yandan da Gazze halkına giden insani yardımları engellemektedir. İsrail Savunma Bakanı Yoav Gallant, 9 Ekim 2023 tarihinde yaptığı açıklamada **Gazze şeridinin tam**

ablukaya alınacağını, bölgeye elektrik, yakıt ve su verilmeyeceğini kamuoyuna duyurmuştur. Uluslararası toplumun tüm baskılarına rağmen bu tutumundan vazgeçmeyen İsrail, yaklaşık 50 gündür Gazze halkını açlık ve sefaletle mahkûm etmiştir. İsrail Savunma Bakanı X (Twitter) hesabından yapmış olduğu açıklamada; **“Gazze’ye insani yardım değil, patlayıcı girecek. Hamas elindeki rehineleri serbest bırakmadığı sürece Gazze’ye girmesi gereken tek şey, bir gram insani yardım değil, Hava Kuvvetleri’nden gelen yüzlerce ton patlayıcıdır.”** diyerek Gazze halkını topyekûn ölüme mahkûm etmek amacıyla hareket ettiklerini açıkça ikrar etmiştir.

Uluslararası silahlı çatışma kapsamında bir harp tekniği olarak başvurulabilecek olan “abluka” rejiminde işgalci kuvvet olan İsrail orantılılık ilkesi ve sivil halka karşı yapılan toplu cezalandırma yasağını doğrudan ihlal etmiştir. Kaldı ki bu ihlal yeni değil yıllara saridir.

Sivil nüfusun temel ihtiyaçlarını karşılayacak kritik malzemelerin Gazze’ye erişimini keserek Gazze’deki Filistinlilerin ölümlerine yol açacak yaşam koşullarına sebep olan (*mens rea*) İsrail’in eylemleri, **Roma Statüsü Madde 6/c** kapsamında **“soykırım”** suçunu meydana getirmektedir.

Aynı şekilde 1977 tarihli Ek 1. Protokol’ün 54 (1). Maddesi **“bir savaş yöntemi olarak sivilleri aç bırakmak yasaktır”** hükmünü içermektedir. Refah sınır kapısında insani yiyecek, giyecek ve tıbbi malzeme taşıyan tırların günlerce içeri girmesi yasaklanmıştır. İnsani yardım malzemelerinin engellenmesi de bu kapsamdadır.

UCM Savcısı Sayın Khan da Refah sınır kapısında yaptığı basın açıklamasında bu konuya değinmiştir. İçeride neredeyse Orta Çağ koşullarında olduğu gibi anestezi kullanılmadan ameliyatlar yapıldığına dikkatleri çekmiş ve tüm bu insani yardımların engellenmesinin savaş suçlarına dair soruşturmalara konu olacağını belirtmiştir.

Yine temiz suya erişemeyen Gazzeli siviller kirlenmiş sulardan hastalık kapmaktadır. Elektrik olmadığından hastanelerdeki hizmetler aksamakta ve yakıt ikmali de gerçekleşmediğinden elektrige ulaşımındaki son çare olan jeneratörleri de kullanılamamaktadır. Hastane çalışanları küvözlerdeki bebekleri çıkartarak ölümlerini izlemek zorunda kalmaktadırlar. **Uluslararası sözleşmelere rağmen İsrail, Filistin halkını topyekûn yok etme ve özellikle Gazze şeridinden sivil halkı sürgün etme gayesi ile doğrudan sivil insanları, özellikle çocukları hedef almak suretiyle Gazze halkına karşı açık bir soykırım suçu işlemektedir.**

Sivil halkın elektrik, su ve gazının kesilerek insani yardım koridorunun dahi kapatılmış olması topyekûn öldürme hedefi ile hareket edildiğinin açık göstergesidir. Bu fiil aynı zamanda toplu cezalandırmadır.

Savaşın masumları çocukların açıkça hedef alınması ve Filistin halkının tümüne yönelik kullanılan "*insansı hayvanlar*" sözü dahi söz konusu suçu işleyen şüphelilerin amaçlarını açıkça ortaya koymaktadır.

Filistin halkını en temel ihtiyaçlarından mahrum bırakarak toplu cezalandırmaya yönelik niyetlerini açıkça belirten İsrail devlet yetkilileri, bu eylemleri neticesiyle gerçekleşen ölümlerden Roma Statüsünün 6. Maddesi altında soykırım suçu kapsamında sorumludur. Zira, özellikle kadınların, çocukların yaşamlarını sürdürebilmesi için zaruri olan temel ihtiyaçlardan uzun süre mahrum kalmalarının ölümle neticeleneceği malumdur. İsrail de bunu çok iyi bilmekte ve sivillerin ölmesi için bu şekilde davranmaktadır.

3) İsrail'in İnsanlığa Karşı Suçu Teşkil Eden Eylemleri Ve İhlal Ettiği Hukuk Kuralları:

Roma Statüsü Madde 7: İnsanlığa Karşı Suçlar

“1. Bu tüzüğün amaçları bakımından “insanlığa karşı suçlar”, herhangi bir sivil nüfusa karşı yaygın veya sistematik bir saldırının parçası olarak işlenen aşağıdaki eylemleri kapsamaktadır:

- (a) öldürme,***
- (b) toplu yok etme,***
- (c) köleleştirme,***
- (d) nüfusun sürgün edilmesi veya zorla nakli,***
- (e) uluslararası hukukun temel kurallarını ihlal ederek hapsedme veya fiziksel özgürlükten başka biçimlerde mahrum etme***
- (f) işkence,***
- (g) ırza geçme, cinsel kölelik, zorla fuhuş, zorla hamile bırakma, zorla kısırlaştırma veya benzer ağırlıkla diğer cinsel şiddet şekilleri,***
- (h) paragraf 3'te tanımlandığı şekliyle, herhangi bir tanımlanabilir grup veya topluluğa karşı, bu paragrafta atıf yapılan herhangi bir eylemle veya Mahkemenin yetki alanındaki herhangi bir suçla bağlantılı olarak siyasi, ırki, ulusal, etnik, kültürel, dinsel, cinsel veya evrensel olarak uluslararası hukukta kabul edilemez diğer nedenlere dayalı zulüm,***
- (i) zoraki kayıplar,***
- (j) ırk ayrımcılığı (apartheid),***
- (k) kasıtlı olarak ciddi ıstıraplara ya da bedensel veya zihinsel veya fiziksel sağlıkta ciddi hasara neden olan benzer nitelikteki diğer insanlık dışı eylemler.”***

İsrail'in eylemleri, Roma Tüzüğü'nün 7. Maddesi kapsamındaki unsurları taşıdığından İnsanlığa karşı suç teşkil etmektedir. Şöyle ki;

a) İsrail'in Filistin Halkına karşı yaygın ve sistematik bir saldırının parçası olarak sivilleri öldürmesi, toplu yok etmesi: (Roma Statüsü Madde 7/a-b)

İsrail uluslararası insancıl hukuk bağlamında kesin bir dille yasaklanan sivilleri öldürme ve toplu yok etme suçunu işlemektedir.

Bu süreçte İsraili yetkililer, çocuk, kadın, sivil bütün Filistinlileri, öldürülmesi gereken hedef olarak görüp, okul, cami, kilise ve hastane, ambulans, pazar yeri, çocuk parkı, mülteci kampları gibi savaşta dahi mutlak surette korunması gereken insanların topluca buldukları alanları bombalamak ve doğrudan sivilleri hedef almak suretiyle binlerce insanı katletmiştir. İsrail, havadan, denizden ve karadan bombalamalar ile sivilleri kitlesel olarak öldürmektedir. (*actus reus*). Ve bu kitlesel öldürme eylemleri sistematik olarak devam etmektedir. Bu bakımdan Roma Statüsünün 7. Maddesi altında "Top yekûn imha etme" olgusu meydana gelmektedir.

İsraili yetkililer tüm bunları yaparken; kadın, çocuk ve sivil halka karşı havadan ve karadan yaptığı bombalama eylemlerinde kimyasal silah olarak kabul edilen ve savaşan unsurlara karşı dahi kullanılması yasak olan "fosfor bombası" kullanmak suretiyle açık ve inkâr edilemez bir şekilde insanlığa karşı suç işlemiştir. Bölgede bulunan Anadolu ajansı muhabirleri Türkiye ve dünyaya servis ettikleri fotoğraf ve video görüntüleri ile fosfor bombasının kullanıldığını tespit etmişlerdir. Ayrıca Uluslararası Af Örgütü de yapmış olduğu açıklamada fosfor bombasının kullanıldığını teyit etmiştir.

Dünya tarihinde savaşlarda düşman unsurlarının tümünden yok edilmesi, direncinin kırılması amacıyla kitlesel ölümlere yol açan kimyasal silahlar geliştirilmiştir. Birinci ve ikinci dünya savaşları başta olmak üzere bazı savaşlarda kullanılmıştır. Birinci dünya savaşının akabinde kimyasal silah kullanımını önlemek amacıyla Birleşmiş Milletler öncülüğünde 1925 tarihli Cenevre Protokolü

tanzim edilmiştir. Bu protokolün ruhuna sadık kalınarak 1993 yılında Paris'te imzalanan Kimyasal Silahların Geliştirilmesinin, Üretiminin, Stoklanmasının ve Kullanımının Yasaklanması ve Bunların İmhası ile İlgili Sözleşme kabul edilmiştir. Bu antlaşma ile kimyasal silahların üretilmesi ve kullanılması tümünden yasaklanmış ve bu silahların kullanımı "insanlık suçu" olarak tanımlanmıştır.

İsrail, seyreltilmiş uranyum, fosfor bombası gibi yasak silahları kullanarak bu hususu düzenleyen Cenevre sözleşmelerini ihlal etmiştir.

Ayrıca sivil nüfusun temel ihtiyaçlarını karşılayacak kritik malzemelerin Gazze'ye erişimini keserek, yardım koridorunu kapatarak, uluslararası hukuka aykırı ambargo uygulayarak Gazze'deki Filistinlilerin ölümlerine yol açacak yaşam koşullarına sebep olan (*mens rea*) İsrail'in eylemleri, Roma Statüsünün 7. Maddesi altında "**topyekûn imha etme**" suçunu meydana getirmektedir.

b) Filistin Halkının Zorla Sürgün Edilmesi: (Roma Statüsü Madde 7/d)

İsrailli yetkililer tarafından, Filistin halkının sağ kalanlarının kalıcı bir şekilde Gazze'nin kuzeyindeki yerlerinden sürülerek çıkartılması kastıyla Gazze şehir merkezi ve Gazze'nin kuzeyindeki binalar ve altyapı sistemleri herhangi bir askeri gereklilik olmaksızın yok edilmekte, nüfus zorla nakledilerek insanlığa karşı suç işlenmektedir. Belirtmek gerekir ki 1977 tarihli Ek 1. Protokol'ün 50 (3). Maddesinde de belirtildiği üzere, sivil halkın içerisinde sivil tanımına uymayan kişilerin bulunması, halkın sivil niteliğini ortadan kaldırmaz. Hatta, İsrail'in şu an uygulamaya çalıştığı ve sivil halkın Gazze'nin güneyine sürülmesi politikasının siviller tarafından reddedilmesi ve bu sivillerin mevcut yerlerinde durmaya devam etmesi de onların sivil niteliklerini ortadan kaldırmayacaktır. Yani, tüm bu saldırıların ve ablukanın Hamas'ı bahane ederek sivilleri hedef alması asla meşrulaştırılamaz.

Yukarıda ayrıntıları ile açıkladığımız şekilde sivil halkın doğrudan hedef alınarak bombardımana tabi tutulması, uluslararası hukuka açıkça aykırı şekilde ambargo uygulanması, toplu yok etme amacı taşıdığı kadar, bu eylemler neticesinde ölmeyen sivil halkın sürgün edilmesi sonucunu doğurmaktadır. Zira İsraili yetkililer, sivil halkın güneye gitmesi yönünde açıklamalar yapmakta, Gazze'yi boşaltmaları yönünde tehdit ve saldırılarda bulunmaktadırlar. Bu tehdit ve saldırılar ile sivil halk ölümle yurdunu terk etmek arasında tercih yapmak zorunda bırakılmakta, sürgün edilmektedir.

4) İsrail'in Savaş Suçu Teşkil Eden Eylemleri:

Roma Tüzüğü Madde 8: Savaş Suçları:

“1. Bir plan veya politikanın ya da bu tarz suçların büyük çapta işlenmesinin bir parçası olarak işlenmesi başta olmak üzere, Mahkemenin savaş suçları üzerinde yargı yetkisi vardır.

2. Bu tüzüğün amacına uygun olarak, “savaş suçları” şu anlamlara gelir:

(a) 12 Ağustos 1949 tarihli Cenevre Sözleşmeleri'nin çok ciddi şekilde ihlali, başka bir deyişle, Cenevre Sözleşmesi hükümlerine göre korunan şahıs ve mallardan herhangi birine karşı aşağıdaki fiiller:

i) Kasten öldürme,

ii) Biyolojik deneyler dahil işkence veya insanlık dışı muamele,

iii) İnsan vücuduna veya sağlığına kasten büyük ıstırap verme veya ciddi yaralamaya sebep olma,

iv) Askeri gereklilik olmadan, yasadışı ve keyfi olarak malların yaygın yok edilmesi veya sahiplenilmesi,

v) Bir savaş esirinin veya koruma altındaki bir diğer şahsın, düşman devlet silahlı kuvvetlerinde hizmet etmeye zorlanması,

vi) Bir savaş esirinin veya koruma altındaki bir diğer şahsın, kasti olarak adil ve olağan yargılanma hakkından yoksun bırakılması,

vii) *Hukuka aykırı sürgün, nakletme ya da hapsedme,*
viii) *Rehine alınması.*

(b) *Uluslararası hukukun mevcut sistemi içerisinde, uluslararası silahlı çatışmalarda uygulanabilir yasa ve geleneklerin diğer ciddi ihlalleri, yani, aşağıdaki fiillerden herhangi birisi:*

i) *Çarpışmalarda doğrudan yer almayan sivil bireylere ya da sivil nüfusa karşı kasten saldırı yöneltilmesi,*

ii) *Askeri olmayan, yani askeri maksatlı olmayan sivil hedeflere karşı kasten saldırı düzenlenmesi,*

iii) *Uluslararası silahlı çatışmalar hukuku çatısı altında, siviller ya da sivil nesnelere sağlanan korumadan yararlanma hakları olduğu sürece, Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne göre, barış gücü ya da insan yardımına tahsis edilmiş görevli personel, tesis, malzeme, birlik veya araçlara kasten saldırı yöneltilmesi,*

iv) *Tahmin edilen somut ve doğrudan askeri avantajlara kıyasla, aşırı olacak şekilde, sivillerin yaralanmasına veya ölmesine veya sivil nesnelere zarar görmesine yol açacağı ve geniş çapta, uzun vadeli ve ağır bir biçimde doğal çevreye zarar vereceğinin bilincinde olarak saldırı başlatılması,*

v) *Savunmasız veya askeri hedef oluşturmayan kent, köy, yerleşim yeri ve binaların bombalanması veya bu yerlere herhangi bir araçla saldırılması;*

vi) *Silahını bırakmış, kendisini savunma araçlarından yoksun ve isteğiyle teslim olmuş bir askeri öldürme veya yaralama,*

vii) *Teslim bayrağını, Birleşmiş Milletler veya düşman bayraklarını, askeri rütbelerini ve üniformalarını, yine aynı şekilde Cenevre Sözleşmeleri'nin ayırt edici amblemlerini, uygunsuz şekilde kullanarak ölüme veya ciddi yaralanmaya sebebiyet verme,*

viii) *İşgalci devletin kendi sivil nüfusunun bir bölümünü işgal ettiği topraklara doğrudan veya dolaylı olarak nakletmesi veya işgal edilen*

topraklardaki nüfusun tamamının veya bir kısmının devlet sınırları içinde veya dışında sürülmesi veya nakli,

ix) Askeri amaçlı olmaması koşuluyla din, eğitim, sanat, bilim veya yardım amaçlarıyla kullanılan binalara, tarihi eserlere, hastanelere ve hasta ve yaralıların toplandığı yerlere kasten saldırı düzenlenmesi,

x) Karşı tarafın hakimiyeti altında bulunan kişilerin tıp, diş veya hastane tedavisi gerekliliği olmadan, kişisel çıkarlarına aykırı bir şekilde ölüme yol açabilecek veya sağlığı ciddi tehlikeye düşürebilecek nitelikte tıbbi veya bilimsel deneylere tabi tutulması veya fiziksel sakatlanmaya maruz bırakılması,

xi) Düşman devlet ya da orduya bağlı bireylerin haince öldürülmesi veya yaralanması,

xii) Savaş esirlerine yaşama şansı verilmeyeceğini ilan etme, (karşı tarafta canlı bırakılmayacağını ilan etme)

xiii) Savaşa dair ihtiyaçlar zorunlu olarak gerektirmedikçe, düşman mallarının imha edilmesi veya bu mallara el konulması,

xiv) Düşman taraf uyruklu kişilerin, Mahkemelerdeki hak ve eylemlerinin ortadan kaldırıldığını, askıya alındığını veya kabul edilemez olduğunu ilan etme,

xv) Düşman taraf vatandaşlarını, savaş başlamadan önce, ordu mensubu olsalar bile, kendi devletlerine karşı savaş hareketlerinde yer almaya zorlama,

xvi) Saldırı sonucu ele geçirilse bile, bir kenti ya da yeri talan etme,

xvii) Zehir veya zehirli silahların kullanılması,

xviii) Boğucu, zehirli veya diğer gazlar ile benzeri sıvı, malzeme veya cihazlar kullanılması,

xix) Çekirdeği tam kapatmayan veya yarararak ayrılan mermiler gibi insan vücuduna kolayca giren veya vücutta parçalanan mermi kullanılması,

xx) Gereksiz yaralanmaya veya ıstıraba yol açan veya 121 ve 123. maddeler hükümlerine uygun olarak bu tüzüğe bir ek şeklinde dahil

edilmesi ve geniş yasaklamaya tabi olması halinde, kendiliğinden ve ayırım yapmadan uluslararası savaş hukuku ihlalleri oluşturan silah, mermi, malzeme veya savaş yöntemleri kullanılması,

xxi) İnsan onuruna hakaret eder nitelikte, özellikle aşağılayıcı ve küçük düşürücü davranışlar,

xxii) 7.maddenin 2(f) paragrafında tanımlandığı gibi ırza geçme, cinsel köleleştirme, fahişeliğe zorlama, hamileliğe zorlama, kısırlaştırmaya zorlama veya Cenevre Sözleşmelerini ciddi şekilde ihlal eden diğer cinsel şiddet çeşitlerine başvurulması,

xxiii) Belli noktaları, alanları veya askeri güçleri askeri operasyonlardan muaf tutmak için, bir sivilin veya diğer korunmuş bir kimsenin varlığının kullanılması,

xxiv) Uluslararası hukuka uygun bir şekilde, Cenevre Sözleşmelerinin ayırt edici amblemlerini kullanan binalara, malzemeye, sağlık ve ulaşım birimlerine kasten saldırı düzenlenmesi,

xxv) Cenevre Sözleşmeleri ile sağlanan yardım malzemelerini bilerek engelleme dahil olmak üzere, yaşamları için vazgeçilmez maddelerden mahrum etmek suretiyle sivillerin aç bırakılmasının, bir savaş yöntemi olarak kullanılması,

xxvi) 15 yaşından küçük çocukların ulusal silahlı kuvvetlere çağırılması, askere alınması veya çatışmalarda aktif olarak kullanılması.”

İsrail'in eylemleri, Roma Statüsü Madde 8. kapsamındaki unsurları taşıdığından savaş suçu teşkil etmektedir. Gazze'deki çatışma uluslararası nitelikte silahlı çatışmadır. Bu nedenle bölgedeki çatışmadan etkilenen siviller kapsamlı bir uluslararası insancıl hukuk korumasına sahiptir. Bu korumalara ilişkin Cenevre Sözleşmeleri hükümleri artık birer teamül hukuk kuralı olduklarından bu kuralları ihlal eden İsraili yetkililer uluslararası hukuk gereğince işlenen suçlardan sorumludur. Şöyle ki;

a) İsrail, doğrudan sivil halkı hedef alarak, askeri olmayan sivil hedeflere saldırı düzenleyerek Roma Statüsü Madde 8- 2/b (i), (ii) bentleri gereğince savaş suçu işlemektedir.

b) İsrail, saldırılarında kimyasal silah kullanmıştır. Kimyasal silahlar sadece savaşan unsurların değil etki alanındaki tüm canlıların yaşamlarını etkileyerek kitlesel ölümlere yol açması ve tüm canlı yaşamının yok edilmesi sonucu doğurduğundan üretimi ve kullanılması tümünden yasaklanmış ve 188 ülke tarafından bu anlaşma imzalanarak “kimyasal silah karşıtlığı” insanlığın ortak değeri olarak benimsenmiştir. Roma statüsünün 8- 2/b (xvii) ve (xviii) maddeleri kimyasal silah kullanmayı savaş suçu olarak tanımlamaktadır.

c) Roma Statüsünün savaş suçlarını düzenleyen 8. maddesinin 2 (b) (ix) fıkrasında açıkça hastanelere kasten saldırı gerçekleştirilmesi savaş suçu olarak düzenlenmiş olup, İsrail tarafından El-Ehli Baptist Hastanesi, Şifa Hastanesi, Endonezya Hastanesi, Türk-Filistin Dostluk Hastanesi’ne gerçekleştirilen saldırılar bariz bir biçimde savaş suçu teşkil etmektedir.

d) Sözleşme gereği statünün 8/2-b bendinde de yer alan *“Çarpışmalarda doğrudan yer almayan bireysel sivillere ya da sivil nüfusa karşı kasten saldırı yöneltme, savunmasız veya askeri hedef oluşturmayan kent, köy, yerleşim yeri veya binaları bombalama veya bu yerlere herhangi bir araçla saldırma, işgalci devletin kendi sivil nüfusunun bir bölümünü işgal ettiği topraklara doğrudan veya dolaylı olarak nakletme veya işgal edilen topraklardaki nüfusun tamamını veya bir kısmını devlet sınırları içinde veya dışında sürme veya nakletme”* açık ve ağır bir savaş suçu olarak kabul edilmiştir. İsraili yetkililer bu eylemleri gerçekleştirirken, silahlı çatışmanın varlığını ortaya koyan fiili koşulların farkındadırlar. Ayrıca mağdurların 1949 tarihli Cenevre Sözleşmelerinden biri veya daha fazlası kapsamında korunduğu ve koruma statüsüne ilişkin fiili koşulların oluştuğunun farkındadırlar. Bunun en açık göstergesi savunma bakanınca yapılan açıklamalar ile İsraili askerlerin işledikleri savaş suçlarından muaf tutulduğunun ve insancıl hukuk kurallarının askıya alındığının açık bir şekilde ilan edilmesidir.

İsraili yetkililer yürüttüğü havadan, denizden ve karadan bombalamalarla meşru askeri hedef tanımına aykırı şekilde yoğun nüfuslu sivil yerleşim yerleri ve binaları hedef almıştır. İsrail, 2,000lb'lik bombalar dahil, 1 hafta kadar kısa süre içerisinde 6,000 bombalama yaparak şu ana dek Gazze'de 21. yüzyılda dünya çapında gerçekleşen silahlı çatışmalardaki sivil kayıpların toplamından daha fazla sivili katletmiştir. Sivillerin hayatına ve vücut bütünlüğüne zarar vermeyen her saldırı ise onların yaşam alanlarına saldırı olup, Gazze topraklarından sürmeye, yer değiştirmeye zorlamaktadır.

e) Roma Statüsü Madde 8/2/b (iii) bendine göre binalara, malzemelere, tıbbi birimlere ve ulaşım araçlarına ve 2/b (xxiv) bendine göre uluslararası hukuka uygun olarak Cenevre Sözleşmelerindeki ayırt edici amblemleri kullanan personele karşı kasten saldırı yöneltme eylemi de savaş suçu olarak sayılmıştır. Buna rağmen İsrail onlarca gazeteciyi katletmekle yetinmemiş, yüzlerce Birleşmiş Milletler görevlisini de öldürmüştür.

f) İsrail, sivil halka yardım gitmesini engellemek için insani yardım koridorunu kapatarak ve halkı açlığa, susuzluğa, soğuğa, sağlık araç gereçlerinden mahrumiyete mahkûm ederek Roma Statüsü Madde 8- 2/b (xxv) bendi gereğince savaş suçu işlemektedir.

g) Özellikle savaşların bir parçası olmayan çocuklara özel statü tanınarak her ne surette olursa olsun çocukların hedef alınması açıkça yasaklanmıştır. İsrail, sivillere hizmet verildiğini bildiği hastaneleri, kötü niyetle gerçekleştirdiği saldırılarıyla yok etmiştir. İsrail hukuka aykırı saldırılarıyla askeri gereklilik olmaksızın, yasadışı ve keyfi olarak malların yaygın yok edilmesi suretiyle de savaş suçunu işlemiştir. Öyle ki, uluslararası hukuka göre tek bir hastanenin bombalanması dahi yok etme eyleminin yaygın kapsam şartını karşıladığı kabul edilmektedir.

Cenevre Sözleşmeleri kapsamında genel olarak korunan mülkler arasında ambulanslar da bulunmaktadır. 4. Cenevre Sözleşmesinin 18. Maddesi, sivil bir hastanenin “hiçbir durumda bir saldırıya hedef

olamayacağını, ancak çatışmanın taraflarınca her zaman saygı duyulacağını ve korunacağını” öngörmektedir.

İsrail, meşru müdafaa halinden bahsedemez. Zira meşru müdafaa, devam eden bir saldırıya karşı, onu defetmek amacıyla ve orantılı güç kullanılarak yapılabilir. Bu halde dahi; çocuklar, kadınlar, siviller, hastaneler, mabetler, okullar, mülteci kampları, pazar yerleri, göç halindeki insanlar uluslararası hukukun koruması altındadır ve hedef alınamaz.

III) DOKTRİN VE İÇTİHATLAR

1) İnsanlığa Karşı Suçlar

İnsanlığa karşı suçlar ilk olarak Nürnberg Mahkemesi Statüsü uyarınca suç olarak kabul edilmiştir. İnsanlığa karşı suçların tanımı Nürnberg Mahkemesi Statüsünde ve Nürnberg yargılamalarında belirtilmiştir.¹² BM Genel Kurulu, 1946 yılında İnsanlığa karşı suçlar kavramını kabul etmiştir.¹³ İnsanlığa karşı suçların içeriği, II. Dünya Savaşı'ndan bu yana Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi, Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi ve Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin içtihatları yoluyla gelişmiştir.

Buna göre,

Sanık yasaklanmış bir eylemde bulunduğu;

- Bu eylem:
  - o Bir “saldırı” niteliğindeyse,
  - o “Yaygın veya sistematik” şekilde gerçekleştiriliyorsa,
  - o “Herhangi bir sivil nüfusa yönelik ise

¹² Yale Law School, Charter of the International Military Tribunal, Constitution, <http://avalon.law.yale.edu/imt/imtconst.asp> (Erişim tarihi 20.11.2023).

¹³ Affirmation of the Principles of International Law Recognized by the Charter of the Nuremberg Tribunal, G.A. Res. 95(I), UN Doc A/64/Add.1 (Dec. 11, 1946).

Ve sanığın eylemleri ile saldırı arasında bir bağlantı veya bağ bulunuyorsa,

insanlığa karşı suçların varlığı kabul edilir.

➤ **Saldırı**

UCM'ye göre saldırı, “sivil halka karşı yürütülen bir kampanya veya operasyondur”.¹⁴ Bir kişi, saldırının bir parçası olan yasaklanmış bir eylemi işlediğinde insanlığa karşı suç işlemiş olur.¹⁵

“Saldırı” ve “askeri saldırı” kavramları farklıdır. Silahlı çatışma olmadığında da insanlığa karşı suç meydana gelebilir. Saldırı, mutlaka silahlı bir çatışmanın parçası olmasa da silahlı bir çatışmadan önce başlayabilir, daha uzun sürebilir veya devam edebilir.¹⁶ Saldırının askeri veya şiddet niteliğinde güç içermesine gerek yoktur.¹⁷

Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi ve Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi içtihatları ve Roma Statüsü, sivil nüfusa yönelik bir eylemin saldırı olarak kabul edilebilmesi için en azından “birden fazla” mağdurun veya eylemin olması gerektiğini öngörmektedir.¹⁸ Eylemler aynı türde veya farklı olabilir.¹⁹

---

¹⁴ “UCM Suç Unsurları” ICC-ASP/1/3, Mad. 7'ye Giriş.

¹⁵ Örn. Bkz., Jean-Paul Akayesu, Case No. ICTR-96-4-T, Trial Judgement, 2 Sept. 1998, 205.

¹⁶ Dragoljub Kunarac et al., Case No. IT-96-23-A, Appeal Judgement, 12 June 2002, 86.

¹⁷ Akayesu, TJ 676 – 684.

¹⁸ UCM Roma Statüsü Mad. 7(2)(a); Dragoljub Kunarac et al., Case No. IT-96-23-T, Trial Judgement, 22 Feb. 2001, 415; Milorad Krnojelac, Case No. IT-97-25-T, Trial Judgement, 15 March 2002, 54.

¹⁹ Clément Kayishema et al., Case No. ICTR-95-I-T, Trial Judgement, 21 May 1999, 122.

➤ **Herhangi Bir Sivil Nüfusa Yöneltilmiş Olma**

“Hedefe yönelik olmak”: Saldırının birincil hedefinin yalnızca tesadüfi bir hedef değil, sivil halk olması gerekir.²⁰ Dolayısıyla saldırının öncelikli hedefi “her türlü sivil halktır”.²¹

“Herhangi biri”: Suçun mağduru herhangi bir insan olabilir. İnsanlığa karşı suçlar hem düşman ülke vatandaşlarına hem de devletin kendi tebaasına karşı işlenebilen suçlardır.²²

“Sivil”: Savaşçı olmayanları ifade eder.

“Nüfus”: Büyük bir mağdur kitlesini ve kolektif nitelikteki insan topluluğunu ifade eder.²³ **Bir bölgedeki nüfusun tamamının hedeflenmesi gerekli değildir. Saldırı sırasında belirli sayıda kişinin hedef alındığını veya saldırının aslında küçük bir topluluğa değil, sivil bir “nüfusa” yönelik olduğunu gösterecek şekilde kişilerin hedef alındığını göstermek yeterlidir. Ve rastgele seçilmiş sayıda bireyler de bu kapsama girer.**²⁴

Saldırının sivil nüfusa yönelik olup olmadığını belirleyen faktörler arasında şunlar yer almaktadır:

- Saldırı sırasında kullanılan araçlar ve yöntemler,
- Mağdurların sayısı,
- Mağdurların durumu,
- Saldırının ayrımcı niteliği,
- Saldırı sırasında işlenen suçların niteliği,

---

²⁰ Tihomir Blaškic, Case No. IT-95-14-A, Appeal Judgement, 29 July 2004, 106.

²¹ Kunarac et al., AJ 91.

²² CRYER, supra at p. 241.

²³ Duško Tadic, Case No. IT-94-1-T, Trial Judgement, 7 May 1997, 644.

²⁴ Kunarac et al., AJ 90; Stanislav Galić, Case No. IT-98-29-T, Trial Judgement, 5 Dec. 2003, 143; Krnojelac, TJ 56; Kunarac et al., TJ 424-425; Mladen Naletilić et al., Case No. IT-98-34-T, Trial Judgement, 31 March 2003, 235; Akayesu, TJ 582; Georges A. N. Rutaganda, Case No. ICTR-96-3-T, Trial Judgement, 26 May 2003, 71; Kayishema, TJ 128.

- O dönemde saldırganlara karşı direniş,
- Saldıran kuvvetin silahlı çatışma kurallarının ihtiyati gerekliliklerine ne ölçüde uyduğu veya uymaya çalıştığıdır.²⁵

Bir savaş gücünün nihai hedefi demokrasiyi yeniden tesis etmek veya öç almak dahi olsa sivil nüfusa saldırmak için gerekçe olamaz.
Uluslararası teamül ve antlaşma hukuku kapsamında sivil nüfusu hedef alma konusundaki mutlak yasak, askeri gerekliliği veya gerekçe olarak başka herhangi bir amacı dışlar.²⁶

Roma Statüsüne göre “sivil nüfus”, silahlı kuvvetlere veya diğer meşru savaşçılara mensup olmayan, sivil olan kişileri ifade etmektedir.²⁷ Sivil halk, saldırının ikincil kurbanı değil, birincil hedefi olmalıdır.²⁸ Somut olayımızda gerekçe her ne olursa olsun bebeklerin, çocukların, kadınların, sivillerin toplu şekilde bombalanarak öldürülmesi, Filistinlilerin toplu olarak birincil hedef olarak alındığını göstermektedir.

- Herhangi Bir Sivil Nüfus ve Askeri Hedef Arasındaki İlişki

Saldırının öncelikli hedefinin herhangi bir sivil nüfus olması gerektiğinden, öncelikli olarak askeri hedeflere yönelik saldırılar kapsam dışındadır. Mahkeme, bir saldırının sivilleri veya askerileri, askeri alanları hedef alıp almadığını tespit etmek için ilgili tarafın silahlı çatışma hukukuna uyup

---

²⁵ Blaškić, AJ, 106; Kunarac et al., AJ 90.

²⁶ Moinina Fofana et al., Case No. SCSL-2003-11-A, Appeal Judgement, 28 May 2008, 247.

²⁷ Cenevre Sözleşmeleri 1949 (GC I-IV), Ortak Mad. 3, and Additional Protocol I (AP I) Arts. 43 and 50; Situation in the Republic of Kenya, Case No. ICC-01/09, Decision Pursuant to Article 15 of the Rome Statute on the Authorization of an Investigation into the Situation in the Republic of Kenya, 31 March 2010, 82, citing Jean-Pierre Bemba Gombo, Case No. ICC-01/05-01/08-424, Decision Pursuant to Article 61(7)(a) and (b) of the Rome Statute on the Charges of the Prosecutor Against Jean-Pierre Bemba Gombo, Pre-Trial Chamber II, 15 June 2009 78; Kunarac et al., TJ 425.

²⁸ Situation in the Republic of Kenya, Decision Pursuant to Article 15 of the Rome Statute, 82, citing Bemba Confirmation Decision 77; Kunarac et al., AJ 91-2; Milomir Stakić, Case No. IT-97-24-T, Trial Judgement, 31 July 2003, 624; Mitar Vasiljević, Case No. IT-98-32-T, Trial Judgement, 29 Nov. 2002, 33.

uymadığını değerlendirebilir.²⁹ **Bu, askeri zorunluluk nedeniyle sivillerin hedef alınmasının hukuka uygun olduğu anlamına gelmez; uluslararası hukuka göre sivillerin hedef alınması konusunda mutlak bir yasak vardır³⁰.**

- **Herhangi Bir Sivil Nüfus ve Savaşanlar Arasındaki İlişki**

Sivil nüfus, çatışmalarda aktif rol almayan kişilerdir.³¹ Bu nüfus içinde sivil tanımına girmeyen bazı bireylerin varlığı, nüfusun sivil niteliğini değiştirmez. “Sivil nüfus” nüfusun genel karakterini tanımlamaktadır. Grupta silahlı polis veya izole edilmiş askerler bulunsa bile, bir nüfus yine de “sivil” olarak kabul edilir.³² Nüfusun “ağırlıklı olarak” sivil olması gerekir. Bir nüfus içinde direniş grubu üyelerinin veya silahlarını bırakmış eski savaşçıların ve diğer sivil olmayanların varlığı, nüfus, “ağırlıklı olarak sivil” olduğu sürece, o nüfusun sivil karakterini değiştirmez.³³

Sivil nüfus içerisinde askerlerin veya sivil olmayan diğer kişilerin varlığının, nüfusu “ağırlıklı olarak sivil” niteliğinden mahrum edip etmediğini tespit etmek için asker veya sivil olmayanların sayısına ve bunların izinli olup olmadığına bakılabilir. Cenevre Sözleşmeleri Ek Protokol I'nin (AP I) 50. Maddesi sivillerin ve sivil nüfusun tanımını içermektedir. Bu hükümler “büyük ölçüde teamül hukukunu yansıtıyor olarak görülebilir”³⁴ ve İnsanlığa Karşı Suçu belirlemek doğrultusunda kimin sivil olduğunu ve nüfusların sivil karakterini belirlemek için kullanılır.

---

²⁹ Kunarac et al., AJ 91; Dragomir Milošević, Case No. IT-98-29/1-A, Appeal Judgement, 12 Nov. 2009, 54, 96, 127 – 128, 250.

³⁰ Blaškić, AJ 109.

³¹ Bkz. CRYER, supra at p. 241 – 3; Tadić, TJ 638; Blaškić, AJ 110, 113-5; Pavle Strugar (“Dubrovnik”), Case No. IT-01-42-T, Trial Judgement, 31 Jan. 2005, 282; Milan Martić, Case No. IT-95-11- A, Appeal Judgement, 8 Oct. 2008, 302-6, 308, 311, 313, 318-319, 346, 355.

³² Kordić et al., AJ 50; Stanislav Galić, Case No. IT-98-29-A, Appeal Judgement, 30 Nov. 2006, 136 – 137; Ayrıca bkz. Vidoje Blagojević et al., Case No. IT-02-60-T, Trial Judgement, 17 Jan. 2005, 544.

³³ Blaškić, AJ 113 – 115; Mrkšić, AJ 35; Martić, AJ 313; Blagojević et al., TJ, 544.

³⁴ Blaškić, AJ 110.

Bununla birlikte, sivil olmayanlar, örneğin savaş dışı bırakılan kişiler, gerekli diğer tüm koşulların karşılanması ve özellikle söz konusu eylemin herhangi bir devlete karşı yaygın veya sistematik bir saldırının parçası olması halinde, yine de insanlığa karşı suçlar anlamına gelen bir eylemin mağduru olabilir. Başka bir deyişle, esas suçun mağdurlarının her birinin sivil olması şartı insanlığa karşı suçların bir unsuru değildir.³⁵

➤ **Yaygın veya sistematik olması**

"Yaygın veya sistematik" ifadesi saldırının karakterini, özellikle de ölçeğini tanımlar. "Yaygın" ibaresi bir saldırının büyük ölçekli yapısını ifade eder ve öncelikle kurban sayısına yansır. Bir saldırıyı "yaygın" kılan belirli bir kurban sayısı yoktur. "Yaygın" büyük bir ciddiyetle kolektif olarak gerçekleştirilen ve çok sayıda mağdura yönelik kitlesel, sık ve büyük ölçekli bir eylemi ifade eder.³⁶

"Sistematik"; şiddet eylemlerinin organize yapısını ve benzer suç teşkil eden eylemlerin düzenli olarak tekrarlanmasını ifade eder.³⁷ "Tamamen organize edilmiş ve düzenli bir modeli takip eden"³⁸ "bir model veya yöntemsel plan"³⁹ içerir. Saldırının "yaygın" veya "sistematik" olması şartı ayırıcı niteliktedir. Bunlardan yalnızca birinin kanıtlanması yeterlidir. Dolayısıyla **İnsanlığa Karşı Suçlar, sivil nüfusa karşı çok sayıda ölümlle sonuçlanan, geniş çaplı bir saldırının parçası olarak ya da düzenli ve metodik şiddet ya da daha az kurbanın olduğu suçların bir parçası olarak işlenebilir.**

---

³⁵ Martić, AJ 306, 313.

³⁶ Akayesu, TJ 579-580; Rutaganda, TJ 67-69; Alfred Musema, Case No. ICTR-96-13, Trial Judgement, Jan. 27 2000, 204.

³⁷ Tadić, TJ 648; Kunarac et al., TJ, 429; Elizaphan Ntakirutimana et al., Case No. ICTR-96-10-T and ICTR-96-17-T, Trial Judgement, 21 Feb. 2003, 804.

³⁸ Tadić, TJ 646 and 648.

³⁹ Akayesu, TJ 580.

Sanın bireysel eylemleri değil, yalnızca bir bütun olarak saldırı yaygın veya sistematik olmalıdır.⁴⁰ Başka bir deyişle, yasaklanan fiillerin temelinde yatan ayrı ayrı eylemlerin yaygın veya sistematik olmasına gerek yoktur. (Yani, insanlığa karşı suç olarak cinayet suçlaması altında cinayetlerin yaygın veya sistematik olması şartı yoktur.) Yasaklanan fiiller yaygın veya sistematik bir saldırdır.

Bir saldırının “yaygın veya sistematik” olup olmadığını belirlerken göz önünde bulundurulacak faktörler şunlardır:

- Suç teşkil eden fiillerin sayısı,
- Suç kalıplarının varlığı,
- İlgili lojistik ve kaynaklar,
- Mağdurların sayısı,
- Saldırıyla ilgili basın açıklamalarının varlığı,
- Sivil nüfusu hedef alan bir plan veya politikanın varlığı,
- Saldırıda kullanılan araçlar ve yöntemler,
- Suç olaylarının öngörülebilirliği,
- Siyasi veya askeri otoritelerin katılımı,
- Aynı sonuca yol açan, zamansal ve coğrafi olarak tekrarlanan ve koordineli askeri operasyonlar,
- Genel nüfusun etnik, dini, ırksal veya siyasi bileşiminin değişmesi,
- Bölgede yeni siyasi veya askeri yapıların kurulması,
- Çeşitli ayrımcı prosedürlerin benimsenmesi.

---

⁴⁰ Blaškić, AJ 101; Kunarac et al., AJ 93-96; Radoslav Brđanin, Case No. IT-99-36-T, Trial Judgement, 1 Sept. 2004, 135-6.

➤ **Politika veya organizasyonel gereklilik**

Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi nezdinde, teamül hukuku gereği saldırının bir politika veya plan kapsamında gerçekleştirildiğinin gösterilmesinin zorunlu olmadığı görüşünde bulunulmuştur.⁴¹ Bir politikanın veya planın varlığı, saldırının yaygın veya sistematik olduğunun ya da sivil nüfusa yönelik olduğunun belirlenmesiyle ilgili olabilir.⁴²

Bununla birlikte, UCM içtihatlarına göre saldırının “böyle bir saldırıyı gerçekleştirmeye yönelik bir Devlet veya kuruluş politikası uyarınca veya bu politikayı ilerleterek” gerçekleştirilmesi gerekir ve “Devlet veya kuruluşun sivil nüfusa yönelik bu tür bir saldırıyı aktif olarak teşvik etmesi veya cesaretlendirmesi” gerekir.⁴³ Politikanın devletin en üst kademesi tarafından benimsenmesi şart değildir, bölgesel veya yerel devlet organlarının benimsediği politikalar yeterli olabilir.⁴⁴

➤ **Bağlantı**

Sanığın eylemleri, sivil halka yönelik yaygın veya sistematik saldırının “parçası” olmalıdır.⁴⁵ Toplu yok etme haricinde İnsanlığa Karşı Suçun oluşması için temel suçun birden fazla mağdura karşı işlenmiş olması şart değildir. Dolayısıyla, sınırlı sayıda mağdura, hatta tek bir mağdura yönelik bir

---

⁴¹ Kunarac et al., AJ 98; Blaškić, AJ 100.

⁴² Kunarac et al., AJ 98; Blaškić, AJ 100; Ancak bkz. Situation in the Republic of Kenya, Case No. ICC-01/09-01/1, Decision Requesting Observations on the Place of the Proceedings for the Purposes of the Confirmation of Charges Hearing, Pre-Trial Chamber II, 06 March, 2011; William Samoei Ruto et al., Case No. ICC-01/09-01/11, Dissenting Opinion by Judge Hans-Peter Kaul to Pre-Trial Chamber II's “Decision on the Prosecutor's Application for Summons to Appear for William Samoei Ruto, Henry Kiprono Kosgey and Joshua Arap Sang”, 15 March, 2011.

⁴³ Roma Statüsü Mad. 7(2), UCM UCM Suç Unsurları, Mad. 7'ye Giriş.

⁴⁴ Situation in the Republic of Kenya, Decision Pursuant to Article 15 of the Rome Statute, 89, citing Tihomir Blaškić, Case No. IT-95-14-T, Trial Judgement, 3 March 2000, 205.

⁴⁵ Tadić, AJ 248, 255; Kunarac et al., TJ 417; Kunarac et al., AJ 99.

eylem, sivil nüfusa yönelik yaygın veya sistematik bir saldırının parçası olması koşuluyla yeterli olabilir.⁴⁶

Bağlantı şartının iddia makamının kanıtlaması gereken iki unsuru vardır:

- Niteliği veya sonuçları itibarıyla saldırıyı ilerletme etkisine sahip olabilecek bir eylemin işlenmesi,
- Sanığın eyleminin sivil nüfusa yönelik bir saldırı olduğuna ve bu saldırının bir parçası olduğuna dair bilgisi.⁴⁷

Sanığın yasaklanmış bir eyleminin saldırının “parçası” olup olmadığını belirleyen faktörler şunlardır.

- Özellikler,
- Amaçlar,
- Doğası,
- Eylemin sonuçları,⁴⁸
- Sanığın eyleminin saldırıyı oluşturan diğer eylemlerle benzerliği,
- Eylemlerin zamanı, yeri ve bunların saldırıyla olan ilişkisi,⁴⁹
- Eylemlerin saldırıyla veya saldırının altında yatan herhangi bir politikayla nasıl bağlantılı olduğu.

Sanığın eyleminin saldırıyla ilgili olması gerekir. Sivil nüfusa yönelik ana saldırı öncesinde, sonrasında veya saldırıdan hemen sonra işlenen bir suç, yeterince bağlantılı olması durumunda yine de bu saldırının bir parçası olabilir.⁵⁰

Ancak yasaklanan eylemin tek başına bir eylem olmaması gerekir. Bir eylem, işlendiği bağlam ve koşullar göz önüne alındığında, saldırının bir

---

⁴⁶ Ferdinand Nahimana, Case No. ICTR-96-11A, Appeal Judgement, 28 Nov. 2007, 924; Blaškić, AJ 101; Kunarac et al., AJ 96

⁴⁷ Mrkšić, AJ 41; Kunarac et al., TJ 418; Kunarac et al., AJ 99.

⁴⁸ Laurent Semanza, Case No. ICTR-97-20-T, Trial Judgement, 15 May 2003, 326.

⁴⁹ Bkz. Örn. Tadić, TJ 629 – 633.

⁵⁰ Mrkšić, AJ 41; Krnojelac, TJ 127.

parçası olduğu makul olarak söylenemeyecek kadar saldırıdan uzak olduğunda izole bir eylem olarak kabul edilecektir.⁵¹

Sanığın eylemlerinin saldırı sırasında işlenen diğer eylemlerle aynı olması gerekmez. Örneğin, bir saldırı ölümlü sonuçlanırsa ve bir kişi saldırının bir parçası olarak cinsel şiddet uygularsa, gerekli bağlamsal unsurlar ve bağlantı noktası karşılandığında kişi cinsel şiddet fiili ile İnsanlığa Karşı Suç işlemiş olur.⁵²

➤ **Mens Rea / Saldırı hakkında bilgiye sahip olma**

Temel suçu işleme niyetine (cinayet, zulüm, işkence gibi) ek olarak, sanığın eylemlerinin gerçekleştiği daha geniş bağlamı bilmesi ve özellikle de şunları yapması gerekir:

- Sivil nüfusa yönelik saldırıdan haberdar olmak,
- Suç niteliğindeki eyleminin söz konusu saldırının bir parçası olduğunu bilmek veya en azından eylemlerinin bu saldırının bir parçası olması riskini almak.⁵³

Böyle bir bilginin bulunmaması, adi bir suçun veya şartlara bağlı olarak bir savaş suçunun varlığını akla getirebilir. Genellikle insanlığa karşı bir suç, iyi bilinen bir saldırı bağlamında işlenir ve sanık, saldırıyı bildiğini inandırıcı bir şekilde inkâr edemez. Böylece bilgi, ilgili olgu ve koşullardan çıkarımlar yapılarak kanıtlanabilir.⁵⁴

Mens rea, saikle değil, bağlamın bilgisiyle ilgilidir.⁵⁵ İnsanlığa Karşı Suç tamamen kişisel nedenlerden dolayı yapılabilir. Sanığın saldırının ardındaki amacı veya hedefi paylaşmasına gerek yoktur.⁵⁶

---

⁵¹ Mrkšić, AJ 41; Kunarac et al., AJ 100.

⁵² Kayishema, TJ 122.

⁵³ Kunarac et al., AJ 102; Brđanin, TJ 138; Galić, TJ 148; Krnojelac, TJ 59; Kunarac et al., TJ 434.

⁵⁴ Mitar Vasiljević, Case No. IT-98-32-A, Appeal Judgement, 25 Feb. 2004, 28, 20; UCM Suç Unsurları, Genel Giriş 3.

⁵⁵ Tadić, AJ 271-2.

⁵⁶ Ibid. at 252, 272-305.

Saniğin eylemlerinin hedef kitleye mi yoksa sadece mağdura mı yönelik olduğunun önemi yoktur. Hedef kitleye yönelik olması gereken, saniğin eylemleri değil, saldırıdır ve saniğin yalnızca eylemlerinin bunun bir parçası olduğunu bilmesi gerekir.⁵⁷

- **İnsanlığa Karşı Suç Olarak Tanımlanan Eylemler**

- Cinayet,
- Toplu Yok Etme,
- Köleleştirme,
- Sınır dışı etme,
- Hapis cezası,
- İşkence,
- Tecavüz,
- Siyasi, ırksal ve dini gerekçelerle zulümler,
- Diğer insanlık dışı eylemler,
- Cinsel kölelik,
- Zorunlu fuhuş,
- Zorunlu hamilelik,
- Diğer cinsel şiddet,
- Zorla kaybetme,
- Apartheid (İrkçilik).

---

⁵⁷ Blaškić, AJ 124; Kunarac et al., AJ 103.

- **Cinayet**

“Cinayet” hukuka aykırı olarak ve kasten bir insanın ölümüne sebep olmaktır.⁵⁸

Mens rea – fail, öldürme niyetindedir veya muhtemelen ölüme neden olacak ağır bedensel zarar verme niyetindedir. Ancak ölümün gerçekleşip gerçekleşmeyeceği konusunda umursamazdır.⁵⁹ Temyiz Dairesi, *mens rea*’nın hem doğrudan hem de dolaylı niyet biçimlerini içerdiğini kabul etmiştir.⁶⁰

Bir kişinin öldürüldüğünün makul şüphenin ötesinde kanıtlanması için cesedin bulunması şart değildir. Bir mağdurun öldüğü gerçeği diğer delillerden dolaylı olarak çıkarılabilir.⁶¹ Yargılama Dairesi ayrıca, “tek makul çıkarımın, sanığın eylemleri veya ihmalleri sonucunda mağdurun öldüğü” sürece ikinci dereceden delillerin yeterli olduğunu belirtmiştir.⁶²

- **Toplu Yok Etme**

Toplu yok etme suçunun unsurları şunlardır:

- İnsanların kitlesel ölçekte öldürülmesi (actus reus),
- Sanığın niyeti, eylemleri veya ihmalleriyle:
- Geniş çapta öldürme,
- Çok sayıda insanın boyun eğdirilmesi,
- Çok sayıda insanın sistematik olarak boyunduruk altına alınması,

---

⁵⁸ Akayesu, TJ 589; Jelisić, TJ 35; Zoran Kupreškić et al., Case No. IT-95-16-A, Appeal Judgement, 23 October 2001, 560-1.

⁵⁹ Zejnil Delalić et al. (“Čelebići”), Case No. IT-96-21-T, Trial Judgement, 16 Nov. 1998, 439; Akayesu, TJ 589; Dario Kordić et al., Case No. IT-95-14/2-T, Trial Judgement, 26 Feb. 2001, 236.

⁶⁰ Pavle Strugar (“Dubrovnik”), Case No. IT-01-42-A, Appeal Judgement, 17 July 2008, 270.

⁶¹ Moinina Fofana et al. (CDF Case), Case No. SCSL-2003-11-T, Trial Judgement, 2 Aug. 2007, 144, citing Krnojelac, TJ 326.

⁶² Brđanin, TJ 385.

- Ölümüne yol açacak yaşam koşullarına (*mens rea*) sebep olma.⁶³

❖ **Büyükölçölük Ölçölgeği: Cinayet ile Toplu Yok Etme Arasındaki Fark**

Toplu yok etme, büyük çapta bir cinayettir. Kitlesele öldürme bağlamında birini öldüren bir kişi, toplu yok etme suçunun cezasına çarptırılabilir.⁶⁴ Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi Temyiz Kurulu, “toplu yok etmenin, cinayet için gerekli olmayan bir kitle imha unsuru gerektirmesi açısından cinayetten farklı olduğunu” belirtmiştir.⁶⁵ “Büyük ölçekli” anlamına gelebilen “kitle” terimi, asgari bir cinayet sayısını ifade etmez.⁶⁶ Ancak sağduyulu bir yaklaşım kullanılarak vaka bazında belirlenmelidir.⁶⁷

Toplu yok etme kolektif olmalı ve sadece seçilmiş bireylere yönelik olmamalıdır. (soykırımdan farklı olarak sanığın bir grubu veya grubun bir kısmını yok etme niyetinde olması gerekmemesi hariç).⁶⁸ “Kitle” unsuru, yok etme fiilinin kanıtlarının ayrı ve ilgisiz olayların bir araya getirilmesi yoluyla veya toplu olarak oluşturulabileceği anlamına gelir.⁶⁹ Mağdurları tam olarak tanımlamak veya mağdurları isimleriyle belirtmek gerekli değildir.⁷⁰

---

⁶³ Milomir Stakić, Case No. IT-97-24-A, Appeal Judgement, 22 March 2006, 259.

⁶⁴ UCM Suç Unsurları, Art. 7(1)(b)(2); Kayishema, TJ 147.

⁶⁵ Elizaphan Ntakirutimana et al., Case No. ICTR-96-10-A and ICTR-96-17-A, Appeal Judgement, 13 Dec. 2004, 516.

⁶⁶ Stakić, AJ 260-261; Ntakirutimana et al., AJ 516; Jean De Dieu Kamuhanda, Case No. ICTR-99-54AT, Trial Judgement, 22 Jan. 2004, 692; Juvénal Kajelijeli, Case No. ICTR-98-44A-T, Trial Judgement, 1 Dec. 2003, 891; Ignace Bagilishema, Case No. ICTR-95-1T, Trial Judgement, 7 June 2001, 87; Kayishema, TJ 142.

⁶⁷ Kayishema, TJ 145.

⁶⁸ Brđanin, TJ 390.

⁶⁹ Brđanin, TJ 391; Radislav Krstić, Case No. IT-98-33-T, Trial Judgement, 2 Aug. 2001, 501.

⁷⁰ Ntakirutimana et al., AJ 518-9.

❖ **Yok Etmenin *Actus Reus*'u; Dolaylı veya Uzaktan Katılım ve Tekil Öldürme**

Bir kişinin doğrudan öldürülmesine karışmak toplu yok etme teşkil edebilir. Ancak diğer eylemler veya ihmaller de aynı şekilde olabilir. Hedeflenen birey grubunun doğrudan veya dolaylı olarak ölümüne neden olan her türlü dolaylı eylem veya ihmal ya da kümülatif eylem veya ihmal de toplu yok etme eylemi olabilir.⁷¹

Saniğin cinayetlere katılımı uzaktan veya dolaylı katılım yoluyla olabilir.⁷² Bu nedenle çoğu zaman yetkili kişiler toplu yok etme ile suçlanmaktadır. Bu vakalarda sanıklar, konumları veya yetkileri nedeniyle çok sayıda insanın kaderini belirleyip veya onlar üzerinde kontrol sahibi olabilmektedir.⁷³ İddia makamının kişinin fiili kontrole sahip olduğunu kanıtlaması şart değildir. Ayrıca yetkisi veya kontrolü olmayan kişilerin de toplu yok etme ile suçlanabileceğini unutmamak önemlidir. İmha aynı zamanda ölüme neden olacak yaşam koşullarının yaratılmasını da içerir.⁷⁴ Bu durum, saniğin çok sayıda insanı hapsetmek ve yaşam, gıda ve ilaç ihtiyaçlarını engellemek gibi sonuçta toplu ölüme yol açan koşullar yarattığı anlamına gelmektedir.⁷⁵

Tek bir cinayetin, az sayıda veya sınırlı sayıda cinayetin sorumluluğunun, toplu yok etme kararı için yeterli olduğu hususunda içtihatlar mevcuttur. Bir failin, eyleminin veya ihmalinin toplu katliam olayının bir parçası olduğunun farkında olması koşuluyla, tek bir kişiyi öldürmesi veya öldürecek yaşam koşullarını yaratması durumunda, toplu yok etme suçu olabileceğine hükmetmişlerdir.⁷⁶ Tek bir cinayetin imhanın bir parçası olabilmesi için, öldürmenin aslında toplu katliam olayının bir parçası olması gerekir.⁷⁷

⁷¹ Rutaganda, TJ 83; Brđanin, TJ 389; Athanase Seromba, Case No. ICTR-2001-66-A, Appeal Judgement, 12 March 2008, 189.

⁷² Rutaganda, TJ 81; Kayishema, TJ 146.

⁷³ Brđanin, TJ 390; Vasiljević, TJ 222, 227; Stakić, TJ 639.

⁷⁴ Stakić, AJ 256-257, citing Ntakirutimana et al., AJ 539.

⁷⁵ Kayishema, TJ 146; Brđanin, TJ 389.

⁷⁶ Kayishema, TJ 147; Bagilishema, TJ 88.

⁷⁷ Kayishema, TJ 147.

Cinayetlerin zaman ve mekân açısından birbirine yakın olması durumunda (toplu yok etmeye ilişkin) bir öldürme olayı vardır.⁷⁸ Örneğin, çok sayıda polis memuru kalabalığa ateş açarak topluluktaki herkesi öldürmesi durumunda; Memur X kötü bir atış ile yalnızca tek bir kişiyi öldürmüş, Memur Y ise on altı kişiyi öldürmüşse bu durumda her ikisi de toplu katliama katılmış ve her ikisi de imha suçunu işlemiş olacaktır. Çünkü eylemlerinin toplu katliam olayının bir parçası olduğunun farkındadırlar.⁷⁹ UCM içtihatlarında tek bir cinayetin yeterli olacağı görülmektedir.⁸⁰

❖ **Mens Rea**

Toplu yok etme için *mens rea* standardı, İnsanlığa Karşı Suç olarak cinayet için gereken *mens rea* ile aynıdır. Aradaki fark, “imhanın kitlesel ölçekte cinayet” olduğu söylenebilir. Bu nedenle iddia makamının, sanığın insanları kitlesel ölçekte öldürme veya çok sayıda insanın ölümüne yol açacak yaşam koşulları yaratma niyetinde olduğunu makul şüphenin ötesinde kanıtlaması gerekmektedir. Toplu yok etme için gerekli olan *mens rea* standardı, ihmal veya ağır ihmal eşiğini içermemektedir: Suçun oluşabilmesi için sanığın eyleminin veya ihmalinin kasıtlı veya dikkatsizce (*dolus eventualis*) yapılması hali yeterlidir.⁸¹

❖ **Plan veya Programın Kanıtlanmasına Gerek Olmaması**

Toplu yok etmeye yönelik bir plan veya politikanın varlığına veya cinayetlere devletin göz yumduğuna dair herhangi bir kanıt gerek yoktur.⁸² Böyle bir plan veya politikanın varlığı veya devletin hoşgörüsünün varlığı, yaygın veya sistematik saldırının olduğuna dair önemli bir delil olabilir. Sanığın, eyleminin

---

⁷⁸ Ibid.

⁷⁹ Ibid. 147.

⁸⁰ UCM Suç Unsurları, Art. 7(1)(b)(1).

⁸¹ Brđanin, TJ 395; Ayrıca bkz. Stakić, AJ 252-261; Krstić, TJ 495; Stakić, TJ 638, 642.

⁸² Sylvestre Gacumbitsi, Case No. ICTR-01-64-A, Appeal Judgement, 7 July 2006, 84.

daha fazla sayıda kişinin sistematik olarak öldürmek veya öldürmek üzere işaretlendiği büyük bir cinayet girişiminin parçası olduğuna dair bilgisi varsa, bu, sanığın eyleminin sivil halka yönelik yaygın ya da sistematik bir saldırı suçunun parçası olduğuna dair bilgisini kanıtlamaya yönelik bir delil olarak kabul edilecektir.⁸³ Geniş bir toplu cinayet planının bilinmesi, insanlığa karşı suç olarak imha için gerekli bir unsur değildir.⁸⁴

2) Savaş Suçları

Savaş suçlarını yasaklayan kurallar, Uluslararası İnsancıl Hukukun bir alt kümesidir. (Savaş hukuku veya silahlı çatışma hukuku olarak da bilinir). Uluslararası İnsancıl Hukuk, silahlı çatışmanın etkilerini sınırlamayı, silahlı çatışmaya katılmayan kişileri korumayı, savaş araç ve yöntemlerinin kısıtlanmasını amaçlayan bir kurallar dizisidir. Uluslararası İnsancıl Hukukun ana kaynakları antlaşmalar ve uluslararası teamül hukukudur.

(1) Ayrım:

Çatışmanın tarafları, sivil nüfusu ve sivil mülkiyeti korumak için her zaman sivil halk ile savaşçılar arasında ayrım yapmalıdır. Ne bir bütün olarak sivil nüfusa ne de tek tek sivillere saldırılamaz. Saldırıları yalnızca askeri hedeflere (savaşçılar dahil) yönelik olabilir.

(2) Orantılılık:

Kazanılan doğrudan ve somut askeri avantaja karşılaştırıldığında aşırı veya orantısız sivil zarara yol açan

⁸³ Brđanin, TJ 394; Radislav Krstić, Case No. IT-98-33-A, Appeal Judgement, 19 April 2004, 225.

⁸⁴ Stakić, AJ 259.

saldırıları yasaktır. Askeri hedeflere saldırırken dahi savaşçılar sivillerin ikincil zararını önlemek veya en aza indirmek için önlemler almalı ve aşırı sivil zarara neden olmaktan kaçınmalıdır. Gereksiz yaralanmaya ve gereksiz acıya neden olacak nitelikteki savaş yöntem ve araçlarının kullanılması yasaktır.

(3) Koruma:

Yakalanan savaşçılar ve kendilerini karşı tarafın yetkisi altında bulan siviller, hayatlarına, onurlarına, kişilik haklarına ve siyasi, dini ve diğer inançlarına saygı gösterilmesi hakkına sahiptir. Onlara insanca davranılmalı ve hiçbir ayırım yapılmamalıdır. Her türlü şiddet ve misilleme eylemine karşı korunmalıdırlar.

Tüm Uluslararası İnsancıl Hukuk ihlalleri savaş suçu teşkil etmez. Bir ihlalin savaş suçu olarak kabul edilebilmesi için, teamül hukuku veya antlaşma hukuku kapsamında, kuralı ihlal eden kişinin bireysel cezai sorumluluğunun olması gerekir. Savaş suçları, uluslararası ve uluslararası olmayan silahlı çatışmalarda işlenen ve bireysel cezai sorumluluğa yol açan ciddi Uluslararası İnsancıl Hukuk ihlalleridir. Uluslararası İnsancıl Hukuk (teamül) kapsamındaki çeşitli hükümler, savaş suçlarının işlenmesini yasaklamaktadır.

* Uluslararası silahlı çatışmalarda geçerli olan Cenevre Sözleşmeleri ve Ek Protokol I'in (AP I) ciddi ihlalleri,

* Cenevre Sözleşmelerinin tüm ihtilaflarda geçerli olan Ortak 3. Maddesinin ihlalleri,

* Uluslararası veya iç silahlı çatışmalarda geçerli olan diğer ciddi uluslararası insancıl hukuk ihlalleri;

Cenevre Sözleşmelerinin Ağır İhlalleri:

- Dört Cenevre sözleşmesinin her biri, sözleşmelerde belirtilen kuralların en ciddi ağır ihlallerini açıkça suç sayan ağır ihlaller hükümlerini içermektedir.

- Cenevre Sözleşmelerindeki ağır ihlallerin listesi AP l'de genişletilmiştir.

- Ciddi ihlal hükümleri uluslararası teamül hukukunun bir parçası olarak kabul edilir.

- Ağır ihlal hükümleri yalnızca uluslararası silahlı çatışma sırasında ve Cenevre Sözleşmeleri tarafından korunan kişilere karşı işlenen ihlaller için geçerlidir.

- Cenevre Sözleşmeleri kapsamında korunan kişiler arasında siviller ve savaşçılar da yer almaktadır.

Korunan siviller; düşmanın elinde olan kişilerdir.

Korunan savaşçılar; savaş esiri olarak nitelendirilen kişilerdir.

Cenevre Sözleşmelerinin Ortak 3. Maddesi:

- Dört Cenevre Sözleşmesinin ortak 3. Maddesi, "uluslararası nitelikte olmayan" silahlı çatışmalar sırasında da geçerli olan bazı temel korumaları ortaya koymaktadır.

- Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi, Ortak 3. Maddenin, çatışma ister uluslararası nitelikte olsun ister uluslararası olmayan nitelikte olsun, her türlü silahlı çatışmaya uygulanabilecek asgari zorunlu

kuralların temelini ortaya koyduğuna karar vermiştir.⁸⁵ Bu nedenle çatışmanın niteliği konu dışıdır.

- Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi, Ortak 3. Madde hükümlerinin ihlalinin cezai sorumluluk doğurduğuna hükmetmiştir. 4 Cenevre Sözleşmesinin Ortak 3. Maddesinin ihlalleri, Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi ve UCM Statülerinde de açıkça suç sayılmaktadır.

- **Diğer Ciddi Uluslararası İnsancıl Hukuk İhlalleri:**

- Uluslararası teamül hukuku ve diğer antlaşmalar, cezai sorumluluk doğuran diğer ciddi Uluslararası İnsancıl Hukuk ihlallerini öngörmektedir. Antlaşmalar aşağıdaki durumlarda geçerli olan yasakları ortaya koymaktadır.

- Yalnızca uluslararası silahlı çatışmalar,

- Yalnızca iç silahlı çatışmalar,

- Hem uluslararası hem de iç silahlı çatışmalar.

---

⁸⁵ Duško Tadić, Decision on the Defence Motion for Interlocutory on Jurisdiction, Appeal Chamber, 2 Oct. 1995, 102. Ayrıca bkz. ICJ, Case Concerning Military and Paramilitary Activities in and Against Nicaragua, Merits Judgement, 27 June 1986, 218.

Cenevre Sözleşmeleri ve Ek Protokoller

Antlaşma	Korunanlar	Etkin Durum	Korumalar
Cenevre Sözleşmeleri I ve II (GC I, II)	Yaralı, hasta veya gemi kazası geçiren siviller ve askeri personel.	Uluslararası silahlı çatışma. (USÇ)	Ölümler, yaralılar, hastalar ve gemi kazazedeleri için asgari tedavi standartlarını belirler. Tarafları tıbbi, dini ve insani personelin yaralılara yardım etmesine izin verme ve koruma yükümlülüğü altına sokmaktadır.
Cenevre Sözleşmesi III (GC III)	Savaş esiri haline gelen silahlı kuvvetler mensupları.	Uluslararası silahlı çatışma.	Yakalayan tarafın temel koruma, hak ve özgürlüklere uyulmasını sağlamakla yükümlü olması.
Cenevre Sözleşmesi IV (GC IV)	İşgal altındaki bölgelerdeki veya silahlı çatışmalardan etkilenen bölgelerdeki siviller.	Uluslararası silahlı çatışma.	Temel korumaları, hakları ve özgürlükleri garanti eden geniş bir koruma yelpazesi.
Cenevre Sözleşmeleri I-IV'te ortak olan 3. Madde	Çatışmalarda aktif olarak yer almayan siviller ve askeri personel.	Uluslararası olmayan silahlı çatışma (UOSÇ) ve uluslararası silahlı çatışma.	Yasaklananlar: Cinayet, işkence, zalimane muamele, rehin alma, aşağılayıcı ve aşağılayıcı muamele, yargı dışı cezalar ve infazlar. Yaralı ve hastaların toplanması ve bakımına ilişkin yasal süreç açısından asgari düzeyde koruma ve olumlu görev dayatmaktadır.
Cenevre Sözleşmelerine Ek Protokol I (AP I)	Silahlı çatışmadan etkilenen herkes.	Savaşan insanları da içeren uluslararası silahlı çatışmalar: sömürge egemenliği,	GC I-IV'ün korumalarını tamamlar. Düşmanlıkların yürütülmesinde koruma sağlar; "gereksiz yaralanmaya veya gereksiz acıya neden olan" silahların kullanımını yasaklıyor ve üstün sorumluluk sağlıyor.

		yabancı işgali veya ırkçı rejimler.	
Cenevre Sözleşmelerine Ek Protokol II (AP II)	Silahlı çatışmadan etkilenen herkes.	Bir Devletin topraklarında, o Devletin silahlı kuvvetleri ile sorumlu komuta altında, sürekli askeri operasyonlar yürütmelerine olanak sağlayacak şekilde topraklarının bir kısmı üzerinde kontrol uygulayan organize silahlı gruplar arasında meydana gelen uluslararası olmayan silahlı çatışmalar.	Ortak Madde 3'ün sunduğu tüm korumalara ek olarak: temel hukuki süreç hakları ve 15 yaşın altındaki askerlerin askere alınmasının yasaklanması. Bu madde, çocukları eğitime ve aileleri yeniden birleştirme görevini yüklemektedir.

UCM'nin aşağıdakiler de dahil olmak üzere savaş suçları üzerinde yargı yetkisi vardır:

- Cenevre Sözleşmelerinin ağır ihlalleri,
- Uluslararası silahlı çatışma yasa ve geleneklerinin ciddi ihlalleri,
- Uluslararası olmayan bir silahlı çatışmada Ortak Madde 3'ün ciddi ihlalleri,
- Uluslararası olmayan silahlı çatışma yasa ve geleneklerinin ciddi şekilde ihlal edilmesi.

Roma Statüsü'nün, uluslararası silahlı çatışmalarda yasaklanan savaş suçları ile iç silahlı çatışmalarda geçerli olan savaş suçları arasında açık bir ayırım yapması önemlidir. UCM Suç Unsurları, savaş suçlarının silahlı çatışma "bağlamında ve bununla ilişkili" işlenmesi gerektiğini belirtmektedir. Bireylere karşı işlenen suçlar için 8. Maddenin savaş suçlarının unsurları, genel olarak aşağıdaki gerekliliklere atıfta bulunmaktadır:

(a) Eylemin silahlı çatışma bağlamında gerçekleşmiş olması ve silahlı çatışmayla bağlantılı olması (suçun türüne bağlı olarak uluslararası veya uluslararası olmayan nitelikte olması),

(b) Failin, silahlı çatışmanın varlığını ortaya koyan fiili koşulların farkında olması,

Korunan kişilere karşı işlenen suçlar için aşağıdaki koşulların karşılanması gerekir:

(a) Mağdur veya mağdurların 1949 tarihli Cenevre Sözleşmelerinden biri veya daha fazlası kapsamında korunması,

(b) Failin, koruma statüsünü oluşturan fiili koşulların farkında olması.

- Unsurlar

Aşağıda listelenen ve açıklanan unsurlar, tüm savaş suçları için ortak gerekliliklerdir.⁸⁶

(1) Silahlı çatışma:

İddia edilen suçların işlendiği yerde ve zamanda silahlı çatışmanın olmuş olması gerekir.

(2) Korunan kişiler:

Mağdurun Uluslararası İnsancıl Hukuk kapsamında korunması gerekir.

(3) Bağlantı:

Sanığın eylemleri ile silahlı çatışma arasında yeterli bir bağlantı bulunmalıdır.

(4) Mevcut Uluslararası İnsancıl Hukuk:

İhlal, sanık açısından bağlayıcı olan teamül veya antlaşma niteliğindeki Uluslararası İnsancıl Hukuk kuralının ihlali olmalıdır.

(5) Ciddiyet:

İhlal ciddi olmalı ve mağdur açısından ağır sonuçlar doğurmalıdır.

(6) Bireysel cezai sorumluluk:

İhlalin, kuralı ihlal eden kişilerin bireysel cezai sorumluluğunu gerektirmesi icap eder.

(7) Farkındalık:

Sanığın silahlı çatışmanın varlığından haberdar olduğunun da kanıtlanması gerekir.

---

⁸⁶ Tadić, Decision on the Defence Motion for Interlocutory on Jurisdiction, 94.

- **Silahlı Çatışmanın Varlığı ve Niteliği- Gazze'deki Silahlı Çatışmanın Sınıflandırılması**

Gazze'deki silahlı çatışmanın Uluslararası Silahlı Çatışma rejimi tarafından düzenlenmesi için yeterli nedenler bulunmaktadır.⁸⁷ Bu yaklaşım aynı zamanda düşmanlık tehdidi altında olan bireyler ve nesnelere için yasal korumayı güçlendirme avantajına da sahiptir. Gerçekten de UCM, kendi yetki alanına giren birçok önemli savaş suçunu yalnızca Uluslararası Silahlı Çatışmada kovuşturmaya ve yargılamaya yetkili olacaktır. Örneğin: Orantısız saldırılar işlenmesi durumunda; (Roma Statüsü Madde 8(2) (b) (iv)), açlığın bir savaş yöntemi olarak kullanıldığında; (Roma Statüsü Madde 8(2) (b) (xxv)), sivil nesnelere yönelik saldırılar; (Roma Statüsü Madde 8(2) (b) (ii)), savunmasız yerlere yönelik saldırılar; (Roma Statüsü Madde 8 (2) (b) (v)), doğal çevreye yönelik saldırılar; (Roma Statüsü Madde 8(2) (b) (iv)) ve belirli yasaklanmış silahların veya savaş yöntemlerinin kullanılması; (Roma Statüsü Madde 8(2) (b) (xx)). Ayrıca sivil halk, GC IV'te yer alan koruma rejiminin tamamından yararlanacaktır.

Hamas en son 2006'da yapılan seçimlerden itibaren Gazze'de "genel kontrole" sahiptir. Bu nedenle İsrail-Hamas arasındaki silahlı çatışma Uluslararası Silahlı Çatışma statüsünde ele alınmalıdır.

- **Uluslararası İnsancıl Hukuk Kapsamında Korunan Kişiler ve Mallar**

Cenevre Sözleşmelerinin her biri, bir kişinin veya mülkün kendi hükümleriyle korunduğu koşulları ortaya koymaktadır.

---

⁸⁷ Bkz. <https://www.ejiltalk.org/classifying-the-gaza-conflict-under-international-humanitarian-law-a-complicated-matter/> (Erişim tarihi 20.11.2023)

Genel olarak korunan kişiler şunları içerir:

- Siviller,
- Savaş esirleri,
- Hasta, yaralı veya gemi kazası geçirdikleri için artık savaşamayacak durumdaki savaşçılar.

Cenevre Sözleşmesi I, II ve III kapsamında korunma hakkına sahip olmayan kişiler, mutlaka sivillere uygulanan Cenevre Sözleşmesi IV'ün kapsamına girmektedir.⁸⁸ Kişinin statüsüne ilişkin şüphe olması durumunda, söz konusu kişi sivil olarak kabul edilmektedir.⁸⁹

Belirli mülkiyet ve mülkiyet hakları Uluslararası İnsancıl Hukuk anlaşmalarında da korunmaktadır.⁹⁰ Korunan mülkiyet genel olarak şunları içermektedir:

- Kültürel varlık,
- Diğer sivil nesnelere,
- Askeri tıbbi tesisler ve ambulanslar.

- **Suç ve Silahlı Çatışma Arasındaki Bağlantı**

Silahlı çatışma veya işgal durumu sırasında işlenen tüm suçların mutlaka savaş suçu olması kabul edilmemektedir. Yalnızca silahlı çatışmayla “yakından ilgili” olan suçlar savaş suçu teşkil edecektir.⁹¹

---

⁸⁸ Čelebići, TJ 271-276; Brđanin, TJ 125. Ayrıca bkz. GC, Ortak Mad. 3 ve ilgili Ek Protokol II provizyonları.

⁸⁹ Stanislav Galid, Case No. IT-98-29-T, Trial Judgement, 5 Dec. 2003, 55.

⁹⁰ Bkz. Örn. GC IV, Arts. 18, 19 (örn. Sivil hastaneler), 21, 22, 33, 53, 57.

⁹¹ Tadić, Decision on the Defence Motion for Interlocutory on Jurisdiction, AC 70. UCM'de standart, eylemin silahlı çatışma “bağlamında ve bununla bağlantılı” olarak gerçekleşmelidir. UCM Suç Unsurları, Madde 8(2)(a)-1. UCM, “iddia edilen suçların düşmanlıklarla yakından ilgili olduğu” silahlı çatışma bağlamında veya silahlı çatışmayla bağlantılı olarak bir suçun işlendiğine hükmetmiştir. Bkz. Lubanga Dyilo, Decision on the confirmation of charges 288; Ayrıca bkz. Katanga, Decision on the confirmation of charges 380.

Suçun işlenmesine silahlı çatışmanın sebep olması şart değildir. Suçun silahlı çatışmayla yakından ilgili olup olmadığını tespit etmek için savcının en azından silahlı çatışmanın “failin suçu işleme yeteneğinde, işleme kararında, işlenme şekli veya eyleminde önemli bir rol oynadığını veya işlendiği amacı” kanıtlaması gerekir.”⁹²

Sanığın bu çatışmayı ilerletmek amacıyla ya da çatışma kisvesi altında hareket etmesi yeterlidir.⁹³ Ancak suçun yalnızca “silahlı çatışmayla aynı anda” ve/veya “her ne koşulda olursa olsun kısmen silahlı çatışmanın yarattığı bir durumda” işlendiğini göstermek yeterli değildir.”⁹⁴

Silahlı çatışmayla bağlantı noktasının değerlendirilmesiyle ilgili faktörler şunları içerir:

- Failin durumu (örneğin, savaşçı mıydı?),
- Mağdurun durumu (örneğin, savaşçı değil miydi, yoksa karşı tarafın üyesi miydi?),
- Eylemin askeri bir amaca yönelik olup olmadığı,
- Fiilin failin resmi görevleri bağlamında işlenip işlenmediği,
- Suçun diğer savaşçıların yardımıyla işlenip işlenmediği,
- Suçun askeri otoritenin yönlendirmesiyle işlenip işlenmediği.⁹⁵

- **Mevcut Antlaşma veya Teamüle Göre Uluslararası İnsancıl Hukuk Kuralı İhlali**

Eylemin savaş suçu teşkil etmesi için; suçun işlendiği tarihte sanık için geçerli olan antlaşmanın veya teamül normunun ihlali gerekir. Bu nedenle iddia makamının, iddia edilen suçun işlendiği tarihte hangi yasanın geçerli

---

⁹² Kunarac, AJ 58.

⁹³ Ibid.

⁹⁴ George Rutaganda, Case No. ICTR-96-3-A, Appeal Judgement, 26 May 2003, 570.

⁹⁵ Kunarac, AJ 58-9; Rutaganda, AJ 569-570.

olduğunu, bunun onaylanmış bir antlaşmanın mı yoksa bir teamül normunun mu sonucu olduğunu belirlemesi gerekmektedir.

- **Ciddiyet: Uluslararası İnsancıl Hukukun Ağır İhlali**

Bir Uluslararası İnsancıl Hukuk ihlali, eğer “önemli değerleri koruyan bir kuralın ihlalini teşkil ediyorsa ve bu ihlal mağdur için ağır sonuçlar doğuruyorsa” ciddidir.⁹⁶ Cenevre Sözleşmelerinin tüm ağır ihlalleri, ciddi Uluslararası İnsancıl Hukuk ihlalleri olarak kabul edilir.

- **Bireysel cezai sorumluluk**

İster teamül ister antlaşma temelli olsun, Uluslararası İnsancıl Hukuk ihlali ne şekilde sonuçlanırsa sonuçlansın, kuralın ihlali bireysel cezai sorumluluk gerektirmelidir.⁹⁷ Antlaşma hükümlerinin, uluslararası teamül hukuku geçerli olduğu sürece, ihlallerin cezai sorumlulukla sonuçlanacağını açıkça belirtmesi şart değildir. Örneğin, Ortak Madde 3 açıkça bireysel cezai sorumluluğu öngörmemektedir. Ancak Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi Temyiz Dairesi, uluslararası teamül hukuku uyarınca kişilerin bu maddenin ihlali nedeniyle cezai olarak suçlanabileceğini tespit etmiştir.⁹⁸ Benzer şekilde, AP II bireysel cezai sorumluluğu açıkça öngörmemiş olsa da onun en önemli hükümlerinin bazılarının ciddi şekilde ihlali, Uluslararası teamül hukukunu yansıtabilecek şekilde Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi ve UCM Statüleri uyarınca suç sayılmıştır.

---

⁹⁶ Tadić, Decision on the Defence Motion for Interlocutory on Jurisdiction, AC 94.

⁹⁷ Bkz. Örn. ibid. 128-9.

⁹⁸ Bkz. Örn. ibid.

- **Silahlı Çatışma ve Mağdurun Statüsü Hakkında Farkındalık**

UCM’de sanığın, silahlı bir çatışmanın varlığını ortaya koyan fiili koşulların farkında olması gerekir.⁹⁹

Savaş Suçları

*** Kasten Öldürme**

Cenevre Sözleşmelerinin ciddi bir ihlali olarak “kasten öldürme”, Ortak Madde 3’te belirtilen “her türden cinayet” ile aynı anlama gelir.¹⁰⁰ Kasten öldürme suçunun temelini oluşturan unsurlar, antlaşmalarda ve teamül hukukunda ve insanlık hukukuna karşı suçlarda olduğu gibi esas olarak aynıdır.¹⁰¹

Bu suçların temel unsurları şunlardır:¹⁰²

- Mağdur ölmüşse,
- Sanığın eylemleri veya ihmalleri nedeniyle cezai sorumluluk taşıdığı kişi veya kişilerin ölümüne neden olan veya önemli ölçüde katkıda bulunan bir eylemi veya ihmali,
- Eylemin öldürme veya ağır bedensel zarar verme veya ciddi yaralama niyetiyle, ölüme neden olma ihtimalinin makul olduğu bilgisi dahilinde gerçekleştirilmesi,

---

⁹⁹ Bkz. Örn. UCM Suç Unsurları, 8(2)(a)(i)-5; bkz. Jean-Pierre Bemba Gombo, Case No. ICC-01/05-01/08-424, Decision Pursuant to Article 61(7)(a) and (b) of the Rome Statute, Pre-Trial Chambers, 15 June 2009, 238.

¹⁰⁰ Čelebići, TJ 421-3.

¹⁰¹ Brđanin, TJ 380.

¹⁰² Bkz. Örn. Brđanin, TJ 381-2; Čelebići, TJ 424, 909.

*** Kasten Beden veya Sağlıkta Büyük Acıya veya Ciddi Yaralanmalara
Neden Olmak**

Bu suçun oluşabilmesi için:

- Büyük zihinsel veya fiziksel acıya veya zihinsel sağlık da dahil olmak üzere bedende veya sağlıkta ciddi yaralanmaya neden olan kasıtlı bir eylem veya ihmal olmalı,

- Korunan bir kişiye karşı işlenmiş olmalıdır.¹⁰³

* Mülkün Kapsamlı Şekilde Yok Edilmesi ve Elde Edilmesi

Bu ağır ihlal iki suçu içermektedir: mülkün kapsamlı bir Şekilde tahrip edilmesi ve mülke kapsamlı biçimde el konulması.¹⁰⁴ Bu fiil Cenevre Sözleşmesi IV.123'n 147. Maddesi tarafından yasaklanmıştır.¹⁰⁵

▪ Mülkün Yok Edilmesi

Mülkün kapsamlı bir Şekilde yok edilmesinin unsurları Şunlardır:

- Mülk büyük lęde tahrip edilmiş olmalı,

- Mülk Cenevre Sözleşmeleri kapsamında genel koruma altında olmalı veya işgal altındaki topraklarda bulunmalı,

- Yok etme askeri operasyonlar nedeniyle gerekli olmamalı,

---

¹⁰³ Naletilić, TJ 339; Čelebić, AJ 424, 507, 509

¹⁰⁴ Naletilić, TJ 574; Brđanin, TJ 584.

¹⁰⁵ Cenevre Sözleşmesi IV, Mad. 127.

- Failin bu mülkü yok etme kastıyla veya yok edilme ihtimalini umursamadan hareket etmesi gereklidir.¹⁰⁶

▪ **Mülkün “Kapsamlı” Şekilde Yok Edilmesi**

Yok etmenin veya elde etmenin “kapsamlı” olup olmadığı duruma göre belirlenecektir.¹⁰⁷ İstisnai durumlarda, tek bir yok etme eylemi, bir hastanenin bombalanması gibi, kapsam şartının karşılandığı şekilde yorumlanabilir.¹⁰⁸ Yok etme şu şekilde olmalıdır:

- Yok edilen bireysel nesne konusunda “ciddi” hasara sebep olmalıdır. (Örneğin bir evin kırık bir penceresinin daha fazlası.)

- Bir şehrin, kasabanın veya köyün önemli bir bölümünü kapsamalıdır (yani bir şehirdeki birden fazla evin yıkılması gereklidir).¹⁰⁹

Tüm şehrin, kasabanın veya köyün yok edilmesine gerek yoktur. Kısmi imha yeterlidir.¹¹⁰

▪ **Korunan Mülkler**

Cenevre Sözleşmeleri ve Ek Protokoller, saldırılara karşı korunan çeşitli mülk türlerini belirler. Cenevre Sözleşmeleri kapsamında genel olarak korunan mülkler arasında ambulanslar da bulunmaktadır. Cenevre Sözleşmesi IV Madde 18, sivil bir hastanenin “hiçbir durumda bir saldırıya hedef olamayacağını, ancak çatışmanın tarafları tarafından her zaman saygı duyulacağını ve korunacağını” öngörmektedir.¹¹¹

¹⁰⁶ Naletilić TJ 577; Brđanin, TJ 589.

¹⁰⁷ Blaškić, TJ 157.

¹⁰⁸ Ibid; Naletilić, TJ 576; Brđanin, TJ 587.

¹⁰⁹ Orić, TJ 583; Strugar, TJ 294.

¹¹⁰ Orić, TJ 585.

¹¹¹ Bkz. Örn. Naletilid, TJ 575; Brđanin, TJ 586.

Mülkiyetin kapsamlı bir şekilde tahrip edilmesi şeklindeki ağır ihlal, taşınmaz ve taşınır malları (hem evler hem de arabalar gibi) kapsasa da Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi Statüsünün 3. Maddesinde öngörülen savaş suçu aşağıdakilerle sınırlıdır: Şehirler, kasabalar ve köylerden oluşan taşınmaz mallar.¹¹² Düşman topraklarında bulunan ve etkin işgal altında olmayan topraklarda bulunan mülkler de dahil olmak üzere, çatışmaya dahil olan bölgedeki tüm mülkler korunmaktadır.¹¹³

Roma Statüsü uyarınca, mülkün Cenevre Sözleşmelerinden biri veya birkaçı tarafından korunması gerekmektedir.¹¹⁴

▪ **Askeri Gereklilik**

Askeri operasyonlar nedeniyle kesinlikle gerekli ise mülkün yok edilmesine izin verilmektedir.¹¹⁵ Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi Temyiz Dairesi, “askeri gerekliliği” “savaşın sonunu güvence altına almak için vazgeçilmez olan ve buna göre yasal olan önlemlerin gerekliliği ve modern hukuka ve savaşın kurallarına uygun olma” şeklinde tanımlamıştır.¹¹⁶

Bu, askeri hedef teşkil etmeyen bir nesneye, yani doğası, konumu, amacı veya kullanımı itibarıyla askeri harekate etkin bir katkı sağlamayan ve tamamen veya kısmen yok edilen, ele geçirilen veya etkisiz hale getirilen bir nesneye saldırmanın yasak olduğu anlamına gelir. Buna göre, saldırıyı planlayan kişinin, nesnenin askeri harekate etkin bir katkı sağlamak amacıyla kullanıldığına inanması makul değilse, saldırı yasaktır.¹¹⁷

Bazen meşru bir askeri saldırıda binalar “ikincil hasar” olarak yok edilebilir. Bu durum, askeri harekate etkin bir katkı sağlayacak şekilde askeri

---

¹¹² Orić, TJ 581.

¹¹³ Orić, TJ 582 citing Kordić, AJ 74.

¹¹⁴ UCM Suç Unsurları, Mad. 8(2)(iv)(4).

¹¹⁵ Brđanin, TJ 588; Blaškić, TJ 157.

¹¹⁶ Kordić, AJ 686 citing Art. 14 of the Lieber Code of 24 April 1863.

¹¹⁷ Orić, TJ 587; Galić, TJ 51.

nesnelerin imha edilmesi, ancak askeri hedefle ilgili olmayan bitişik veya yakındaki nesnelerin de imha edilmesi durumunda meydana gelebilir.¹¹⁸ Yok etmenin askeri zorunluluktan mı yoksa ikincil hasardan mı kaynaklandığına, davanın spesifik gerçeklerine göre vaka bazında bakılmalıdır. (Bu bulgu önleyici yok etme bağlamında yapılmıştır ve dolayısıyla çok spesifik bir noktaya değinmektedir. Orantılılık ilkesinin öngördüğü aşırılık standardına uygun olarak analiz edilmelidir. Bu tür tesadüfi yok etmenin hukuka uygun olup olmadığı, askeri bir hedefe yönelik bir saldırıdan beklenen somut ve doğrudan askeri avantaj açısından aşırı olup olmadığına bağlıdır.)

İsraili yetkililer Gazze’de soykırım teşkil eden eylemlerinde uluslararası sözleşmelerin bütün hükümlerini ve uluslararası ceza mahkemelerinin savaş hukukuna dair içtihatlarının tamamını ihlal etmiştir. Katledilenlerin %70’inden fazlasının kadınlar ve çocuklar olması sivil insanların, bütün bir nüfusun ve sivil hedeflerin yoğun bir kasıt altında bombalandığını göstermektedir.

Önemle ifade etmek isteriz ki bu başvuruyu şu anda dünyamızda yaşayan 8 milyar insanın vicdanını temsilen yapıyoruz. Zira İstanbul, Londra, Birmingham, Paris, Roma, Berlin, Cakarta, Tokyo, Seoul, Kahire, Rabat, Madrid, Kuala Lumpur, Doha, Dakka, Amman, Cenevre, New York ve dünyanın daha birçok yerinde milyonlarca insan; katledilen bebeklere ve çocuklara karşı işlenen soykırıma isyan etmiştir.

Tarih, bu soykırıma şahit olan bizlerin insanlığımızın gereği olarak ne yaptığımızı, yapmamız gerekenleri neden yapmadığımızı kaydetmektedir. Her birimizin vicdanımıza ve bütün insanlığa verebileceğimiz makul cevaplarımızın olması gerekiyor. İstanbul 2 Nolu Barosu olarak, yaptığımız bu ihbara birkaç gün gibi kısa bir sürede Türkiye’den ve dünyanın çeşitli ülkelerinden 3061 hukukçu imzası ile destek vermiştir. UCM, 21. Yüzyılın utanç tablosu olan, Filistin halkına

---

¹¹⁸ Orić, TJ 588. 141 Ibid.

karşı işlenen soykırım suçu faileri için gerekli yargılamayı yaparak hak ettikleri cezaları vermelidir.

İsrail'in; soykırım, insanlığa karşı suç ve savaş suçu teşkil eden eylemleri halen devam etmektedir. Dolayısıyla dosyaya delil sunulmaya devam edilecektir.

V- TALEPLERİMİZ

Yukarıda açıklanan ve resen gözetilecek nedenlerle;

1. 7 Ekim 2023 tarihinden bugüne kadar dilekçemizde zikredilen eylemler ve resen tespit edilecek sair eylemlerle; insanlığa karşı suç, savaş suçu, soykırım suçu ve saldırı suçunu bizzat işleyen, emir veren, yardım eden, azmettiren şüpheliler hakkında gerekli soruşturmanın yapılarak, hak ettikleri cezayı almaları için dava açılması,
2. Sorumlular hakkında yakalama ve tutuklama kararlarının çıkarılması,
3. Mağdurlar için kapsamlı bir tazminata hükmedilmesi,
Talep olunur.15.11.2023

İHBAR EDENLER

İstanbul 2 Nolu Baro
Başkanlığı

Av. Yasin ŞAMLI

Av. Prof. Dr. Cüneyt
YÜKSEL

Av. Niyazi PAKSOY

Av. Hatice
AKKAYA

Av. Nurcan YANARDAĞ

Av. Kemal KAYA	Av. Ersin ALAKESE	Av. Menderes DEMİR
Av. Hizbullah Hikmetyar CEYLAN	Av. Ali Kasım TUNA	Av. Ömer Furkan ALPAY
Av. Dr. Muhammed Furkan AKINCI	Av. Remzi YEDİKARDEŞ	Av. Mustafa GÜRAN
Av. Ahmet TAYLAN	Av. Semih YÖRÜK	Av. Alper Kaan BORAN
Av. Ali KURT	Av. Ömer BOZOĞLU	Av. Asiye FİDAN
Av. Necati CEYLAN	Av. Namık AYHAN	Av. Figen ŞAŞTIM
Av. Hayrettin ALTUNCU	Av. Ali BAŞARAN	Av. Orhan AKTAŞ
Av. Abdullah İSLAMOĞLU	Av. Ahmet Faruk KURAN	Av. Seyfullah YILMAZ
Av. Çağrı KESEMEN	Av. Esmâ TÜTÜNCÜ	Av. Yurdal KILIÇER
Av. İrfan ASLAN	Av. Kâmil ÖZÇELİK	Av. Müzeyyen KARTI

Av. Melik İslam ŞEKER

Av. Recep DOĞAN

Av. Fatma ÇINAR

Av. Ümmügölsüm BİLEN

Av. Salih DÖĞÜCÜ

Av. Zekeriya SANCI

Av. Helin GÖRGÜL